

WWF

1/2023

Lehti elävän maapallon puolesta

ANNA ÄÄNI LUONNOLLE

RAUHA NORPILLEMME

Saimaanorpan pesintä on käynnissä.

VALOMERKKI ILMASTON JA LUONNON PUOLESTA

Earth Hour kannustaa vastuullisiin valintoihin.

KOHTI VIHREÄMPÄÄ TERÄSTÄ

Terästeollisuus voi muuttua ilmastokriisin kiihdyttäjäksi sen ratkaisijaksi.

SISÄLLYSLUETTELO

12 Metsiensuojelua ei voi lykätä

14 Earth Hour haastaa pohtimaan omien valintojen vaikutusta

27 Siskolta saatu kummilahja ilahdutti

Sivu 8

Vaaleissa voi vaikuttaa luonnon puolesta

- 6 Oskari Saunisto julisti saimaannorpan pesimärauhan yhdessä WWF:n kanssa
- 7 Lapinpöllö on vanhojen havumetsien salaperäinen asukas
- 15 Uhanalaisten kalojen myynti saatiin kuriin WWF:n Kalakampanjalla
- 18 Suomalaisyrietykset alkavat ymmärtää roolinsa luontokadon pysäyttämisessä
- 19 Ilmastonmuutos muokkaa saamen kieltä ja kulttuuria
- 20 Asiaa: Kohti kestävämpää terästuotantoa
- 21 YK:n luontokokouksessa tehtiin luonnonsuojelun historiaa
- 22 Tuoreita onnistumisia
- 24 Kolumni: Tuulivoiman haitat puhuttavat, vaikka oikeasti ongelma on ylikulutus
- 25 Resepti: Unkarilainen kalakeitto
- 26 Kummiaukeama

WWF-LEHTI

on lehti tukijoillemme Suomessa.
33. vuosikerta.

Seuraava lehti ilmestyy
kesäkuussa 2023.

Osa lehden sisällöstä
tuotetaan Suomen
ulkoministeriön tuella.

JULKAISIJA

WWF

Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
Puh. 09 774 0100
toimitus@wwf.fi
wwf.fi
panda.org
WWF = Maailman Luonnon
Säätiö - World Wide Fund For
Nature, Suomen rahasto sr.
Y-tunnus 0215186-5

LAHJOITUSTILI

FI41 1572 3000 0111 89

KERÄYSLUVAT

Suomi RA/2022/549,
myönnetty 1.4.2022 koko
Suomen alueella Ahvenan-
maata lukuun ottamatta.
(Voimassa toistaiseksi
alk. 01.07.2022),
Ahvenanmaa Åland
ÅLR 2022/3038/27.4.2022
(1.7.2022-30.6.2023).
wwf.fi/keräyslupa

OSOITTEENMUUTOKSET

JA TUKIJA-ASIAT

Puh. 040 192 3112
(arkisin klo 9-16),
tukija@wwf.fi

PAINO

Punamusta
ISSN 1458-5308

Painopaperi:

UPM Fine 120g
FSC Mix -sertifioitu

TOIMITUS

Päätoimittaja:

Noora Jussila

Toimituspäällikkö:

Minna Nyrhinen-Blazquez

Tekijät tässä numerossa:

Silja Annila
Joonas Fritze
Maria Katajavuori
Saara Lavi
Lea Pakkanen
Otto Ponto
Anna Ruohonen
Tiitu Saarikoski
Pinja Silvonen
Totti Toiskallio
Katri Virtalaakso
Heidi Volotinen
Mia Voutilainen

Ulkoasu:

Alexandra Antell

Taitto:

Johanna Kulmalainen

Kansi:

Isopanda (*Ailuropoda Melanoleuca*).
© naturepl.com / Eric Baccega / WWF

Vaalitaan

LUONTOA

© LAURA KARLIN / WWF

Suomalaiset valitsevat huhtikuun alussa 200 kansanedustajaa päättämään yhteisistä asioistamme seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Tulevien päättäjien harteilla lepää suuri vastuu luontokadon pysäyttämisestä.

Tulevan hallituksen on sitouduttava panemaan toimeen EU:n biodiversiteettistrategia, käytettävä prosentti bruttokansantuotteesta luontotoimiin ja edistettävä luonnonsuojelua globaalisti, sillä hyvinvoiva ympäristö on myös ihmisoikeuskysymys. Lisäksi Suomen on investoitava kasvipohjaisen ruuantuotannon tukemiseen, innovointiin ja vientiin.

Nykyinen hallitusohjelma sai keväällä 2019 kiitosta ympäristöjärjestöiltä. Seuraavan hallitusohjelman on kuitenkin oltava edellistäkin kunnianhimoisempi. Erityisen tärkeää on varmistaa ohjelman toimeenpano. Nykyinen hallitus jätti monia tarvittavia päätöksiä tekemättä, ja puheet ja teot olivat liian usein ristiriidassa.

Olen työskennellyt WWF Suomen pääsihteerinä 13 vuotta – kolmen eduskuntavaalien aikana – ja voin vakuuttaa, että tänä keväänä olemme toimineet luonnon edunvalvojina ennennäkemättömällä tarmolla: olemme muun muassa tavanneet ehdokkaita, puolueita ja ministeriöiden johtoa kasvatusten, tentanneet puolueiden puheenjohtajia ympäristöaiheisessa vaalitentissä yhdessä Helsingin Sanomien, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran ja Elinkeinoelämän keskusliiton kanssa ja olleet mukana järjestämässä ympäristöteemaista mielenilmausta Helsingissä.

Seuraavaksi pallo on siirtymässä sinulle, hyvä äänioikeutettu. Kun annat äänesi, vaali luontoa ja kirjoja lapulle sellaisen ehdokkaan numero, joka huomioi luonnon päätöksenteossa. Alkuun pääset esimerkiksi tutustumalla verkkosivuillemme puolueiden ympäristökantoihin.

Luonto on kaiken hyvinvointimme perusta, kenties tärkein yhteisistä asioistamme, ja sitä koskevan päätöksenteon on korkea aika nousta myös politiikan kovaan ytimeen.

Liisa Rohweder
pääsihteeri, WWF Suomi

Tykkää, seuraa,
jaa ja vaikuta.

Yhdessä muutamme
maailmaa.

facebook.com/
wwfsuomi

@WWFSuomi
@LiisaRohweder

instagram.com/
wwfsuomi

wwf.fi/uutiskirje

wwf.fi
wwf.fi/kummiiksi
wwf.fi/yritykset

PINNALLA NYT

TYÖNTEKIJÖIDEMME
VINKIT KEVÄÄSEEN.

MANU VIHTONEN
Suojeluasiantuntija

Kevättalvella aurin-
gonvalo lisääntyy ja
on oivat ulkoilukelit.
Silloin voi lähteä ta-
voittelemaan lähikalaa
pilkkiongella. Pilkkimi-
sessä yhdistyy ulkoilu,
liikunta, lähiluonnon ja
säätölojen havainnointi
ja lähiruoka.

EMMA VIITANEN
Hankekoordinaattori

Aloitin alkuvuodesta
25 kasvista viikossa
-haasteen. Luku voi kuu-
lostaa suurelta, mutta
sen saavuttaa yllättä-
vän helposti! Vinkkejä
kasvien hyödyntämi-
seen löytää esimerkiksi
WWF:n luonnonystävän
resepteistä.

WWF mukana kirjastojen kampanjassa

Kirjastosta aktivistiksi on pääkaupunki-
seudun kirjastojen kampanja, jossa kan-
nustetaan ihmisiä toimimaan ympäristön
hyväksi. Kirjastojen luomassa Aktivisti-
diplomissa on 10 haastekohtaa, joiden
inspiroimana voi tutustua erilaisiin tapoi-
hin toimia ja vaikuttaa. Voit esimerkiksi
lukea ympäristöaiheisen kirjan, kysyä
eduskuntavaaliehdokailta heidän rat-
kaisuisiaan luontokadon pysäyttämiseksi
tai osallistua ympäristöaiheiseen mielen-
ilmaukseen. Lisää: helmet.fi

Viime vuosi oli yksi mittaushistorian lämpimimmistä

Viime vuonna ilmakehän kasvihuone-
kaasupitoisuudet saavuttivat jälleen uuden
ennätystason. Hiilidioksidipitoisuus
maapallon ilmakehässä oli korkeampi
kuin kahteen miljoonaan vuoteen”, sanoo
WWF:n ilmastovastaava **Bernt Nordman**.

Tavat ja ratkaisut, joilla ilmaston läm-
penemistä kiihdyttäviä päästöjä voidaan
vähentää merkittävästi ovat jo tiedossa.

”Riittävää poliittista päättäväisyyttä
niiden toteuttamiseksi ei ole toistaiseksi
löytnyt.”

© ISMO MARTTINEN / WWF

SAIMAANNORPPIA SIIRRETÄÄN TULEVANA KESÄNÄ

Saimaannorppia siirretään Saimaalla touko-kesäkuussa Pihlajavedeltä Kolovedelle ja eteläiselle Saimaalle. Siirroilla pyritään turvaamaan saimaannorppakannan kasvua tukemalla taantuneita norppa-alueita ja ylläpitämään jäljellä olevaa geneettistä monimuotoisuutta.

Saimaannorppia on siirretty kerran aiemmin vuonna 1992, kun Venla-norppa siirrettiin Haukivedeltä vahvistamaan Etelä-Saimaan pienentynyttä norppakantaa. 30 vuodessa Venlalle on syntynyt jälkeläisiä jo useassa sukupolvessa.

Siirrettävät norpat ovat tarkassa seurannassa. Ne pyritään tunnistamaan ennen kiinnottoa turkkikuvioista, jotta niiden ominaisuuksista ja elinkaaresta olisi ennakkoon mahdollisimman paljon tietoa. Turkkikuvioinnin avulla yksilöitä voidaan seurata koko niiden elämän ajan. Norpista otettava DNA-näyte puolestaan mahdollistaa seurannan myös seuraaviin sukupolviin. Siirrettäville norpille asennetaan myös satelliittiseurantalaitteet, joilla saadaan tarkkaa tietoa norpan sijainnista. Saimaannorppien siirrot ovat osa Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hanketta.

Norppa synnyttää kuutin lumikinokseen kaivamaansa pesään helmi-maaliskuussa. WWF julisti perinteisen pesimärauhan alkaneeksi helmikuun puolivälissä, kun Metsähallituksen koordinoimat apukinoskolaukset saatiin päätökseen.

© HANNU EKBLÖM

Merikotkatyöryhmän alkuperäisjäseniä vasemmalta alkaen: Torsten Stjernberg, Esko Joutsamo, Juhani Koivusaari, Ismo Nuuja ja Jouko Högmänder.

Historiallinen kohtaaminen

WWF:n merikotkatyöryhmän viisi alkuperäisjäsentä juhlisti tammikuussa työryhmän 50-vuotista taivalta Valkeakoskella. ”Veteraanit” keskustelivat WWF:n merkityksestä merikotkan suojelussa.

”WWF:n ansiosta merikotkan suojelutyöstä tuli organisoitunutta. WWF:n antama taloudellinen tuki mahdollisti suojelun; alkuvuosina rahasummat eivät olleet välttämättä suuria, mutta sitäkin merkittävämpiä. Myös viranomaisiin oli helppo luoda yhteys, kun kerroimme, että työtä tehtiin yhdessä WWF:n kanssa”, kiteyttää merikotkatyöryhmässä alusta saakka toiminut **Jouko Högmänder**.

Työryhmän perustamisvuonna 1973 maassamme eli vain noin 35 pesivää merikotkaparia, nykyisin niitä on yli 600.

VIIVI KAASONEN
Suojeluasiantuntija

Tee kevään hyvä työ nappaamalla roska-pussi kävelylle mukaan! Lintujen liver-täessä voi noukkia roskat matkaan kinokista ja estää roskien päätyminen sulamis-vesien mukana vesistöihimme.

VISA TUOMINEN
Kansainvälisen kehityksen asiantuntija

Kevät sopii kaupunkien luonto- ja kulttuurikohteisiin tutustumiseen. Monet kaupungit ja kaupalliset toimijat tarjoavat oivaltavia oppaita tutuiksi luulemiimme kohteisiin. Omat suosikkini ovat cityspotting ja Turun kulttuurikuntolureitit.

JUHO TALJA
Digitaalisen viestinnän asiantuntija

Voit keväällä havaita monia mielenkiintoisia lintulajeja lähimetsässä, puistossa tai jopa kotipihalla. Ota kiikarit mukaan kävelylle. Lintukirja auttaa tunnistamisessa.

© MANGOSTAR / SHUTTERSTOCK

Suomen ylikulutuspäivä on 31.3.

Maaliskuun lopussa koittaa suomalaisten ylikulutuspäivä, eli päivä, jona suomalaiset ovat kuluttaneet laskennallisesti osansa maapallon luonnonvaroista. Jos kaikki maailman ihmiset kuluttaisivat kuin suomalaiset, tarvitsisimme yli kolme ja puoli maapalloa. Ylikulutuksen purkaminen on välttämätöntä, ja sen on tapahduttava nopeasti ja oikeudenmukaisesti. Arjessa ylikulutuksen purkaminen lähtee hyvien asioiden, kuten uusiutuvan energian ja kasvipohjaisen ruuan lisäämisestä.

WWF Nuoret ja Hätlä kehittivät uuden muikkutuotteen

Kauppoihin on saapunut uusi kestävästi pyydetystä kotimaisesta kalasta valmistettu tuote. Muikkuli-muikkupihvi on WWF Nuorten ja Hätlän yhteisen tuotekehittelyn tulos.

© HÄTÄLÄ

”Olemme innoissamme, että saimme luotua näin monikäyttöisen, herkullisen ja ympäristöystävällisen muikkupihvin. Toivottavasti suomalaisen kestävästi pyydetyn luonnonkalan maine erinomaisena raaka-aineena lähtisi taas nousuun”, sanoo WWF Nuori **Linda Laitinen**.

Osana yhteistyötä Hätlä tukee myös lahjoituksella WWF:n työtä kestävien kalalalintojen edistämiseksi.

VAADIMME TULEVALTA HALLITUKSELTA INVESTOINTIA KASVIPOHJASEEN RUOKAAN

WWF ja lähes 30 elintarvikealan yritystä ja muuta toimijaa vaativat tulevalta hallitukselta laajaa, kasvipohjaista ruokaa edistävää investointipakettia. Kasvipohjaisten elintarvikkeiden maailmanmarkkinat kasvavat nopeasti.

Esimerkiksi Tanskassa kasvipohjaisten elintarvikkeiden kehittämiseen on tämän vuosikymmenen aikana myönnetty 168 miljoonan euron kehittämisrahasto, ja kasvipohjaiseen ruokaan panostaminen on keskeinen osa maan ilmasto-ohjelmaa. Myös Suomessa kasvipohjaisiin elintarvikkeisiin investoiminen voi auttaa päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa.

WWF:n teettämän tutkimuksen mukaan suurin osa suomalaisista uskoo kasvipohjaisista elintarvikkeista löytyvän uusia vientimahdollisuuksia Suomelle. 60 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että valtion tulee ohjata suomalaisia kohti vastuullisia, terveellisiä ja kestäviä ruokavalintoja.

”Mitä monipuolisemmin kasvipohjaista ruokaa on saatavilla, sitä helpompi on valita sitä niin kaupassa kuin ravintolassakin. Kasvipohjaisen ruuan valitseminen on lähes poikkeuksetta ympäristöystävällisempi valinta kuin eläinperäinen tuote ja usein ero on moninkertainen”, sanoo WWF:n suojeluasiantuntija **Elisa Niemi**.

WWF VASTAA

ASKARRUTTAAKO JOKIN? WWF:N ASiantuntijat VASTAAVAT.

Lähetä kysymyksesi meille: toimitus@wwf.fi

Vaikuttaako patojen purkaminen energian huoltovarmuuteen Suomessa?

Suomen energiavarmuus on joutunut talven aikana testiin. Selvisimme, vaikka Venäjän tuonnin mukana poistui yli 1000 megawatin teho ja 1600 megawattia tuottavan Olkiluoto 3:n käynnistys lykkäytyi. Tuulivoiman tuotannon voimakas kasvu tulee tekemään Suomesta sähkön nettoviejän.

Uhanalaisia vaelluskalakantoja elvytetään purkamalla kansallisen energiantuotannon kannalta merkityksettömien, pienten vesivoimaloiden patoja. Sadan pienimmän vesivoimalan yhteenlaskettu teho on 75 megawattia. Nämä eivät toimi säätösähkön tuottajina, eivätkä niiden purkamispäätökset ole huoltovarmuuskysymyksiä.

Luonnon suojelemiseksi patojen purkua voidaan siis jatkaa ilman vaikutusta energiansaantiin tai huoltovarmuuteen.

SAMPSA VILHUNEN
Ohjelmajohtaja

© AKIPEKKA SINIKOSKI / WWF

TÄLLÄ PALSTALLA HAASTATELLAAN IHMISIÄ, JOTKA TUKEVAT WWF:N TYÖTÄ.

© SAARA LAVI / WWF

© OSKARI SAUNISTO

Norppa sai nimekseen

HOLOMOTTAJA

TEKSTI MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ

Savonlinnalainen luonto- ja lintuharrastaja Oskari Saunisto julisti tänä vuonna WWF:n perinteisen pesimärauhan saimaannorpalle. Hän on kohdannut kotivesiensä norpan useasti ja jopa nimennyt yhden niistä.

Holomottaja. Sellaisen nimen **Oskari Saunisto** halusi antaa saimaannorpalle, jonka hän kohtasi kuvausreissullaan Saimaalla kolmisen vuotta sitten. Hän kulki norppajäillä kokeneen oppaan kanssa, kun saimaannorppien suojelijana ja kuvaajana tunnettu **Juha Taskinen** perehdytti naapurinpoikansa norppakuvauksen saloihin Ylellä esitetyssä Norppamiehen testamentti -dokumentissa.

”Isäni aina sanoo, jos olen hänen mielestään liikaa puhelimitä, että ’pois sieltä puhelimitä senkin holomottaja’. Sana kuvasi hyvin sitä näkemäämme norppaa, kun se vain makoili siellä jään päällä ja oli kuin ei kuulisi eikä näkisi mitään ympärillään”, Saunisto kertoo.

Taskisen kanssa liikkeessään Saunisto ymmärsi, millainen uhka lumeton talvi voi erittäin uhanalaisille saimaannorpille olla.

”Yhdellä keikalla näimme, miten kuutti oli avojäällä alttiina pedoille ja muulle häiriölle. Kyllä sellainen näky huolestuttaa”, hän pohtii.

Saimaannorppa on parhaillaan pesimäpuuhissa, sillä kuutit syntyvät helmi-maaliskuussa. Tämä talvena pesintä on sujunut hyvin vaihtelevassa säässä, sillä välillä lumet ovat sulaneet ja välillä on

sadellut lisää. Pesinnän kannalta olisi parasta, jos lunta riittäisi ja lämpötilat pysyisivät pakkasen puolella edes maaliskuun loppuun saakka.

Sääolojen lisäksi myös ihmisen aiheuttama häiriö voi olla pesinnälle uhka. WWF on jo 30 vuoden ajan muistuttanut pesimärauhan julistuksella, että saimaannorpan pesinnän aikaan kaikkea liikkumista Saimaalla luotojen ja saarien lähellä on syytä välttää.

Saunisto julisti tämänvuotisen pesimärauhan. Hän kertoo itse myös välttävänsä norpan pesäpaikkoja jäillä liikkeessään.

”Retkiluistimilla tai potkurilla on mukava mennä, mutta aina pitää katsoa, ettei mene paikkoihin, missä on vähän kinosta ja suojaisempaa paikkaa.”

Saunistosta on mukavaa, että kotiseudulla elelee erittäin uhanalainen saimaannorppa ja pitää norpan suojelua tärkeänä. Mutta norppaakin enemmän häntä kiinnostavat linnut.

”Tässä ihan lähellä, Linnasaarella on hienoa vanhaa metsää, missä näkee paljon vanhojen metsien lintulajeja. Luodoilla pesii lokkeja ja tiioja, ja löytyy saarista sellainenkin hieno paikka, missä valtavia haapoja nakuttelee valkoselkätikka”, Saunisto summaa. ■

Lapinpöllö (*Strix nebulosa*)

Lapinpöllö on vanhojen havumetsien salaperäinen asukas. Sen tunnistaa komeasta harmaasta höyhenpuvusta ja pistävän kirkkaankeltaisista silmistä. Niitä kehystävät paksut, vaaleat ”kulmakarvat” ja suuret, kehäjuovaiset rengaskuviot. Lapinpöllön pyöreä naamarakenne on erityisesti saalistaessa eduksi, sillä se johdattaa ääniä tehokkaasti linnun korviin.

Maamme suurimpiin pöllöihin kuuluvan lapinpöllön ruumis on pölkymäinen ja siivet paksut ja leveät. Suuresta koostaan huolimatta lapinpöllö on viekas liikkuja, sillä sen raskaat siiveniskut ovat äänettömät.

Talvisaikaan saalistaessaan lapinpöllö ensin tähyttää korkealla oksalla lähialuettaan ja kuuntelee tarkasti lumen alta kuuluvia ääniä. Sitten se syöksyy äänettömään lentoonsa ja tekee äkkinäisiä, kohtisuoria iskuja suoraan lumen läpi myyriä pyydystääkseen.

Lapinpöllö ei ole uhanalainen laji, mutta sen tulevaisuuden uhkia ovat vanhojen, luonnontilaisten metsien väheneminen ja ilmastonmuutos. Lisäksi lapinpöllön tulevaisuuteen vaikuttaa myös isojen haukkojen määrä, sillä lapinpöllöt suosivat pesimiseen niiden vanhoja pesäpaikkoja.

FAKTA:

Lapinpöllö on miltei huuhkajan kokoinen, mutta lähes puolet kevyempi. Tuuhea höyhenpuku tekee siitä kookkaan näköisen.

Suomessa lapinpöllöä tavataan eniten Lapin ja Peräpohjolan havumetsissä.

Syö ravinnokseen lähinnä pikkujärsijöitä, kuten myyriä.

Soidinaani on noin 10 kertaa toistuva, kumea ”huu”-huhuilu.

Anna äänesi

LUONNOLLE

TEKSTI NOORA JUSSILA • KUVITUS KATRI VIRTALAAKSO

Tämän kevään eduskuntavaaleissa on paljon pelissä. Luontomyönteisen ehdokkaan äänestäminen on nyt tärkeämpää kuin kenties koskaan ennen. Mistä asioista tulevan hallituksen pitäisi päättää?

Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä. Tuohon tavoitteeseen on aikaa seitsemän vuotta, ja tästä ajasta jopa yli puolet kuluu niiden päättäjien käsissä, jotka valitaan eduskuntaan tänä keväänä.

Tavoite luontokadon pysäyttämisestä on kunnianhimoinen, muttei suinkaan mahdoton. Luonnon ja meidän ihmisten tulevaisuuden kannalta se on elintärkeää, sillä hyvinvoiva luonto on kaiken inhimillisen

hyvinvoinnin perusta. Kokosimme äänestäjän avuksi ja poliitikoille muistutukseksi luonnon kannalta tärkeät päätökset, joilla luontokatoa voidaan estää.

Suomalainen metsäluonto on pelastettava

Suomessa eniten uhanalaisia lajeja on metsissä, joiden lajeista peräti 833 on uhanalaisia. Uhanalaisten metsälajien määrä on kasvanut viime vuosikymmeninä ja kasvaa edelleen, jos emme muuta tapaa, jolla

käytämme metsiä.

Metsäluonnon monimuotoisuutta uhkaavat yksipuolistavat metsänhoitotavat, laho-puun vähäisyys talousmetsissä, avohakkuut ja ojitukset. Kaikkein nopeimmin ja tehokkaimmin suomalaista metsäluontoa autettaisiin suojelemalla kaikki valtion mailla sijaitsevat vanhat ja luonnontilaiset metsät välittömästi.

Tätä suojele vaatimusta WWF on yhdessä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa esittänyt

säännöllisesti jo edelliselle hallitukselle ja nyt päätöksillä alkaa olla kiire. On nurinkurista, että Suomessa valtio hakkaa jatkuvasti omilta mailtaan vanhoja, arvokkaita metsiä samalla, kun se ostaa samanlaisia metsiä yksityismailta suojelemaan. Valtion maita koskeva metsätieto ei myöskään ole avoimesti kaikkien saatavilla, jolloin suunnitellun suojelun vaikuttavuutta ei pystytä arvioimaan laajasti ennen kuin päätös on jo tehty. Kerran hakattua vanhaa metsää tai sen lajistoa ei saada enää takaisin.

Myös yksityiset metsänomistajat voivat vapaaehtoisesti tarjota metsäänsä suojelekohteeksi METSO-ohjelman avulla, jolloin valtio maksaa metsänomistajalle korvauksen kriteerit täyttävän metsän suojelusta. METSON kaltaisille, jo todistetusti toimiville suojeleohjelmille pitää tulevan hallituksen budjetissa taata riittävä rahoitus.

Metsänhoidossa taas jatkuva kasvatustulisi ottaa pääasiallisesti menetelmäksi, sillä siinä metsään jätetään myös hakkuiden jälkeen kaikenikäisiä ja -kokoisia puita, ja se näyttää ja tuntuu edelleen metsältä niin

ihmisistä kuin muistakin lajeista. Metsätalouden tukia (METKA) tulisivat kohdentaa jatkuvan kasvatuksen menetelmien edistämiseen sekä talousmetsien luontoarvojen lisäämiseen.

Kansainväliset sopimukset näyttävät oikeaa suuntaa – ei vesitetä niitä Suomessa

EU hyväksyi vuonna 2020 biodiversiteettistrategian, jonka tarkoituksena on pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä ja kääntää luonnon monimuotoisuus kasvuun tämän jälkeen. Kunnianhimoiset tavoitteet aiotaan saavuttaa lisäämällä sekä luonnon suojelemaa että sen ennallistamista. Suomi on muiden EU-maiden tavoin sitoutunut strategiaan. WWF pitää tärkeänä, että kansainvälisten sopimusten asettamat suojelevoitteet toteutetaan kunnianhimoisesti kotimaassa.

Hienoa on, että meillä on olemassa useita vapaaehtoisia luonnon tilan parantamiseen tähtäviä ohjelmia, jotka todistetusti toimivat. METSO-ohjelman lisäksi esimerkiksi luonnon monimuotoisuutta edistävä

HELMI- ja uhanalaisia vaelluskaloja auttava NOUSU-ohjelma ovat laajalti hyväksytyjä. Tulevan hallituksen tulisi tehdä niistä pysyviä luonnonsuojelun työkaluja ja moninkertaistaa niiden rahoitus.

Luonnon ennallistaminen tuo Suomeen työtä

Loppuvuodesta 2022 julkisuudessa alettiin keskustella paljon EU:n ennallistamisasetuksesta. Luonnon ennallistamisessa on pohjimmiltaan kyse ihmisen luonnolle tekemän vahingon korvaamisesta – se voi olla esimerkiksi kosteikkojen rakentamista tai suoalueiden elvyttämistä. Julkisuudessa vastustajat olivat huolissaan etenkin ennallistamisen hintalapusta: EU-komission arvioiden mukaan ennallistamisen kustannukset Suomessa ovat noin 900 miljoonaa euroa vuodessa, mikä vastaa noin 0,39:ää prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta.

”Vähemmälle huomiolle jäi se, että jokainen ennallistamiseen käytetty euro jää Suomeen ja työllistää maakunnissa ihmisiä, jotka suunnittelevat ja toteuttavat toimenpiteitä. Esimerkiksi patojen purut työllistävät urakoitsijoita useiden vuosien ajan. Ennallistamistoimet ovat lisäksi suureksi osaksi sellaisia, joita Suomi tekee jo nyt tai jotka meidän olisi pakko tehdä joka tapauksessa”, sanoo WWF:n suojelejohtaja **Jari Luukkonen**.

Yksi esimerkki konkreettisesta ja tehokkaasta ennallistamisesta on energiantuotannon kannalta merkityksettömien patojen purkaminen. Esimerkiksi Hiitolanjoen Lahnasenkosken ja Kangaskosken patojen purkamisen vaikutukset ovat yllättäneet asiantuntijatkin: Lahnasenkoskella suuret, uhanalaiset järvilohet uivat ennallistettuun koskeen lähes heti kun siihen päästettiin taas vettä. Kangaskoskella puolestaan ensimmäinen padonpurun jälkeinen kuto oli niin onnistunut, että vastaavia poikastiehyksiä ei ole mitattu aiemmin mistään muualta.

Vapautetaan Palokin kosket

Yksi merkittävä seuraavan hallituksen ennallistamis päätöksistä koskee Heinäveden Palokin koskia. Yhdeksän koskea käsiteltävä Palokki on aikoinaan ollut eteläisen Suomen pisin yhtenäinen koskiosuus. Vuonna 1962 kosket padottiin ja sen jälkeen Saimaan ja Vuoksen lohikalakannat ovat uhanalaistuneet merkittävästi.

Palokin koskien vapauttaminen olisi Suomen suurin kalojen elinvoimaisuutta kohentava padonpurkuhanke ja yksi EU:n suurimmista vesistöjen ennallistamishankkeista. Hanke toisi alueelle suunnittelu-, seuranta- ja urakointitöitä vuosiksi, ja valmistuttuaan

WWF:N RUUSUT JA RISUT HALLITUKSELLE

TEKSTI JOONAS FRITZE

Nykyinen hallitusohjelma sai kesällä 2019 kiitosta ympäristöjärjestöiltä. Hallituksen kauniit puheet ja teot ovat kuitenkin olleet monilta osin ristiriidassa keskenään.

Tuoreimpien uhanalaisuusarviointien mukaan luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen jatkuu Suomessakin kaikissa elinympäristöissä. Hallitus on kuitenkin jättänyt tarvittavia päätöksiä tekemättä.

”Nykyhallituksesta jää ristiriitainen tunnelma. Ilmaston ja luonnon näkökulmasta historiallisen kunnianhimoinen hallitusohjelma ei toteutunut täydessä potentiaalisuudessaan, sillä hallitus oli ympäristökysymysten osalta monin osin hyvin erimielinen”, WWF:n oikeudellinen neuvonantaja Raija-Leena Ojanen sanoo.

”Tätä ristiriitaista tunnelmaa kuvaa ehkä osuvimmin luonnonsuojelulain uudistaminen. Kyseessä oli tärkeä hanke, joka saatiin maaliin hallituskauden aikana. Valitettavasti hallituksen sisäinen oppositio onnistui kuitenkin prosessin aikana heikentämään lopputulosta, eikä laista tullut niin vahvaa kuin me olisimme toivoneet ja luonto olisi ansainnut”, Ojanen sanoo.

Ruusut:

- Hallitusohjelmaan kirjattu 100 miljoonan euron lisärahoitus luonnonsuojelulle toteutui.
- Hallituskaudella luotiin HELMI-ennallistamisohjelma sekä NOUSU-ohjelma vaelluskalakantojen elvyttämiseksi.
- Suomi edisti Kunmingin-Montrealin sopimuksen syntymistä YK:n luontokokouksessa joulukuussa 2022.

Risut:

- Hiilinielujen vahvistaminen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä oli hallitusohjelmavoite, mutta maankäytön hiilinielut ovat vaalikauden aikana romahtaneet. Maankäytön ilmasto-ohjelma jäi torsioksi.
- Vesilain muutos aloitettiin liian myöhään ja jää kesken. Vesilain muutos voisi toteutuessaan velvoittaa vesivoimayhtiöitä järjestämään uhanalaisten kalojen kulun patojen ohi.
- Hallitusohjelmaan oli kirjattu talousmetisien luonnonhoidon edistäminen, mutta metsätaloudelle kehitetty tukijärjestelmä METKA ei lisännyt luonnonhoidon osuutta tukikokonaisuudesta.

loisi erinomaiset mahdollisuudet alueelliseen matkailu-, kalastus- ja virkistystoimintaan.

Suomalaiset vaelluskalat, kuten lohi, taimen, ankerias ja vaellussiika, ovat kaikki uhanalaisia. Samoin kosket elinympäristönä ovat uhanalaisia. Syynä uhanalaisuuteen ovat ennen kaikkea padot ja muut vaellusesteet, joita Suomessa on edelleen tuhansia.

Luonnolle prosentti bruttokansantuotteesta

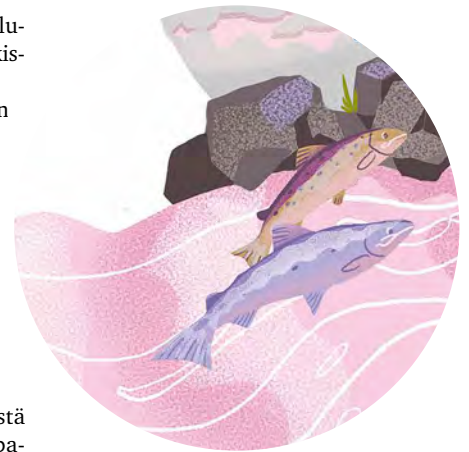
Sekä riippumattomista tieteellisistä asiantuntijoista koostuva Luontopaneeli että useat ympäristöjärjestöt, WWF mukaan lukien, vaativat tulevalta hallitukselta prosenttia bruttokansantuotteesta luonnolle.

Rahat ovat tiukassa. Vaalien alla suomalaisia ovat puhuttaneet sosiaali- ja terveysalan ahdinko, energiakriisi ja Ukrainan sodan mukanaan tuomat turvallisuushuolet. Moni kantaa huolta omasta tai lähimmäistensä taloudellisesta tilanteesta. Luontokato ja ilmastokriisi etenevät nyt kuitenkin valitettavasti niin nopeaa tahtia, ettei niiden pysäyttämiseksi tehtävää työtä voi lykätä.

”Kiihtyessään luontokato ja ilmastomuutos tuovat mukanaan uusia ja entistä suurempia huolia, joten ei ole vaihtoehto jäädä odottamaan taloudellisesti parempia aikoja ja tarttua luontotoimiin vasta sitten. Luonto on kaiken hyvinvointimme perusta, ja jos epäonnistumme luontokadon pysäyttämässä, sillä on vakavia seurauksia ihmisille. Hyvinvoiva luonto on myös määritelty ihmisoikeudeksi, ja vastuulliset poliittiset päättäjät pitävät siitä huolta”, sanoo WWF Suomen pääsihteeri Liisa Rohweder.

Yksi keino löytää rahoitusta luonnolle tiukassa taloustilanteessa ovat ympäristölle haitallisten tukien purkaminen ja suuntaaminen uudelleen. WWF on tilannut konsulttiyhtiö Gaialta selvityksen, joka osoittaa, että ympäristölle haitallisten tukien määrä ei ole merkittävästi muuttunut kymmeneen vuoteen. Kunnianhimoisista ympäristötavoitteista huolimatta niiden määrä on edelleen yli 3,6 miljardia euroa.

Ympäristölle haitallisista tuista kohdistuu liikenne-, energia-, sekä maa- ja metsätalouseläimille kullekin noin kolmannes. Edellisellä hallituskaudella vihreän siirtymän tukia lisättiin jonkin verran, mutta ympäristölle haitallisia tukia ei vähennetty. WWF:n mielestä on kestävämpää julkisen rahan käyttöä rahoittaa samaan aikaan sekä vihreän siirtymän

hankkeita että ympäristölle haitallista toimintaa.

Suomi esimerkkinä maailmalle

Suomi on profiloitunut kansainvälisesti ihmisoikeuksien ja rauhan puolestapuhujana, ja tulevalla hallituskaudella on tärkeää, että Suomi edistää monimuotoista ja terveellistä ympäristöä kansainvälisissä neuvottelupöydissä ja nostaa ilmaston ja ympäristön roolin turvallisuuspoliittisessa keskustelussa. Puhdas, terveellinen ja kestävä ympäristö julistettiin vuonna 2022 maailmanlaajuisiksi ihmisoikeudeksi. Esimerkiksi Nato tunnustaa strategiansa ilmastomuutoksen merkittävänä turvallisuusuhkana.

Suomen tulee jatkaa kansainvälistä aktiivista rooliaan ilmasto- ja luontokysymysten edelläkävijänä. Tämän roolin lunastaminen vaatii kansainvälisten ilmasto- ja luontosopimusten tavoitteiden toimeenpanoa niin kansainvälisesti kuin kotimaassakin. Suomen ei tule jäädä edelläkävijäksi vain juhlapuheissa, vaan meidän on näytettävä esimerkkiä ja kasvatettava maamme suojelupinta-ala 30 prosenttiin YK:n luontokokouksessa sovitun mukaisesti. Lisäksi Suomen on kannettava globaalia vastuuta, mikä tarkoittaa Suomen kehitysyhteistyörahoituksen nostamista ja ohjaamista erityisesti luonnon monimuotoisuuden suojelemiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen kehittyvissä maissa.

Luonto ei voi äänestää – siksi sinun pitää

Suomalaista luontoa voidaan suojella vain Suomessa ja on meidän vastuullamme säilyttää ainutlaatuinen pohjoinen luontomme tuleville sukupolville.

”Koska luonto ei voi äänestää, se tarvitsee näissä vaaleissa sinun apuasi. Siispä pyydämme: selvitä, miten ehdokkaasi aikoo olla luonnon puolella ja äänestä ehdokasta, jota luontokin äänestäisi”, vetoaa Liisa Rohweder. ■

WWF KUTSUI PUOLUEJOHTAJAT YMPÄRISTÖTENTTIIN

TEKSTI NOORA JUSSILA • KUVA PINJA SILVONEN

*Kannatusta saivat niin 30 prosentin suojelutavoite
kuin hiilineutraaliustavoitteessa pysyminen.*

WWF, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra, Elinkeinoelämän keskusliitto ja Helsingin Sanomat järjestivät helmikuussa puolueiden puheenjohtajille suuren ilmasto- ja luontotentin. Tettiin osallistuivat puheenjohtajat **Sanna Marin** (sd.), **Petteri Orpo** (kok.), **Maria Ohisalo** (vihr.), **Annika Saarikko** (kesk.), **Li Andersson** (vas.), **Riikka Purra** (ps.) ja **Sari Essayah** (kd.) sekä Rkp:n puheenjohtajaa **Anna-Maja Henrikssonia** sijastanut eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Anders Adlercreutz**.

Perussuomalaisen Purraa lukuun ottamatta kaikki puoluejohtajat olivat yksimielisiä siitä, että Suomen pitää pyrkiä nykytavoitteen mukaisesti hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä. Vain perussuomalaiset esittää, että hiilineutraaliustavoitetta lykättäisiin vuoteen 2050. Kokoomuksen Orpo sanoi, ettei kokoomus ole valmis menemään hallitukseen, joka lykkää hiilineutraaliustavoitetta.

Kaikki puoluejohtajat, pois lukien Purra, olivat yksimielisiä myös siitä, että Suomen pitää toteuttaa sekä YK:n

kansainvälisessä luontosopimuksessa että EU:n biodiversiteettistrategiassa asetettu tavoite suojella 30 prosenttia maa- ja merialueista. Suomessa suojelutoimet määritellään tarkemmin kansallisessa biodiversiteettistrategiassa.

WWF ja muut ympäristöjärjestöt ovat vedonneet Marinin hallitukseen valtion vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelemiseksi, mutta asia ei ole edennyt toivotulla tavalla. Vaalitentissä vaatimus valtion mailla olevien vanhojen metsien suojelemisesta kuultiin kokoomuksen Orpolta.

”Otamme tämän lupauksena, että kokoomus lähtee edistämään valtion vanhojen metsien suojelua, mikäli on seuraavassa hallituksessa”, sanoo WWF:n oikeudellinen neuvonantaja **Raija-Leena Ojanen**.

Ympäristökriisien torjuntaa pidettiin taloudellisesti kannattavana

Kaikkien tenttiin osallistuneiden mielestä ympäristökriisien torjuminen on taloudellisesti kannattavaa.

”Jos emme tee riittävästi ja riittävän ajoissa, se tulee meille taloudellisesti mutta myös inhimillisesti todella kalliiksi. Olemme tuleville sukupolville velkaa sen, että teemme oman osamme ja teemme sen nopeammin kuin tähän mennessä on kyetty”, sanoi sosiaalidemokraattien Sanna Marin.

WWF:n pääsihteeri **Liisa Rohweder** muistuttaa, että luonto on kaiken inhimillisen hyvinvoinnin lähde ja talouden perusta, ja siksi luonnon suojelemiseen ja ennallistamiseen on myös investoitava. Hän toivoo, että vaaliteissa kuuluvat lupaukset luonnolle kirjataan myös tulevaan hallitusohjelmaan.

”Vaaleja edeltävät viikot ovat tunnusti aikaa, jolloin puolueet lupaavat äänestäjille yhdeksän hyvää ja kymmenen kaunista. Luontokatoa ja ilmastokriisiä ei kuitenkaan pysäytetä hyvällä tahdolla vaan konkreettisilla toimenpiteillä, joista tärkeimpiä ovat luonnonsuojelun riittävän rahoituksen turvaaminen ja 30 prosentin suojelutavoitteen saavuttaminen”, Rohweder sanoo.

”Kukaan ei tiedä, kuinka monen lajin menetyksen jokin ekosysteemi kestää romahtamatta.”

© JUUKA KOSKINEN / TUOTANTOYHTIÖ VIMMA

Miten menee,

SUOMALAINEN METSÄ?

TEKSTI ANNA RUOHONEN

Jos näet metsässä puron, pysähdy. Olet harvinaisuuden äärellä. Purot, lähteet, erikokoiset ja -ikäiset puut sekä useampi puulaji samassa metsässä ovat monimuotoisen metsän merkkejä.

Monimuotoisesti rikasta, luonnontilaista ja vanhaa metsää on Suomessa jäljellä hälyttävän vähän. WWF:n johtavan metsäasiantuntijan **Mai Suomisen** mukaan Suomessa ei ole vielä kartoitettu näitä jäljellä olevia metsiä, vaikka Suomi on EU:n biodiversiteettistrategiassa sitoutunut niiden suojelemiseen.

”Se kuitenkin tiedetään, että valtaosa näistä metsistä on valtion mailla ja Metsähallitus on kuluvan vuoden sisään edelleen hakannut niitä”, Suominen sanoo.

Jos monimuotoisuuden heikkeneminen aiotaan pysäyttää Suomessa, jäljellä olevien luonnontilaisten ja vanhojen metsien suojeleminen on akuutein tehtävä. Peräti kolme neljästä metsäluontotyyppistä on uhanalaisia,

mukaan lukien useat laaja-alaiset kangasmetsätyypit.

Vanhojen metsien lajeista esimerkiksi hömötiainen on erittäin uhanalainen. Vanhoja puita pesimiseen käyttävä helmipöllö oli Suomen runsaslukuisin petolintu vielä 1950-luvulla, mutta nykyään se on silmäläpidettävä laji. Kaikkiaan Suomessa elää 833 uhanalaista metsälajia. Mitä enemmän laji on riippuvainen vanhasta metsästä, sitä huonommin sillä menee.

Jos luonnontilaiset ja vanhat metsät menetetään, menetetään myös niissä elävä lajisto pysyvästi. Vaikka metsän annettaisiin uudistua hakkuun jälkeen 500 vuotta, metsän alkuperäinen lajisto ei koskaan palaa. Luonto on ihmiselle siinä mielessä tunte-

maton, että kukaan ei tiedä, kuinka monen lajin menetyksen jokin ekosysteemi kestää romahtamatta.

Luonnontilainen vai vanha metsä?

Metsäkeskusteluissa puhutaan rinnakkain sekä luonnontilaisista metsistä että vanhoista metsistä. Termit eivät tarkoita samaa, vaikka luonnontilaisen metsän ja vanhan metsän piirteet saattavat olla samankaltaisia.

Luonnontilaiseksi metsäksi kutsutaan metsiä, joista on löydettävissä vain vähän ihmisen vaikutusta. Niitä on Suomessa jäljellä hyvin vähän ja pieninä sirpaleina.

Vanhan metsän määritelmä on kimurantimpi. Yksi toimiva ja laajasti eri metsä-

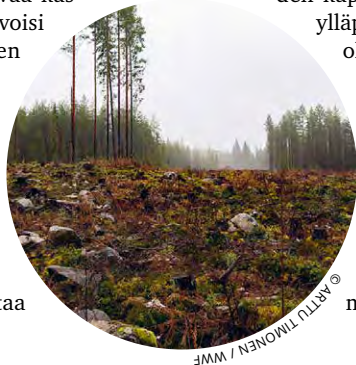

ammattilaisten hyväksymä määritelmä löytyy Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmasta METSOSTA, jonka avulla metsänomistajat voivat saada metsien suojelusta korvausta. Ohjelmassa suojeltavissa metsissä on monipuolinen elävän ja kuolleen puuston rakenne ja usein jotakin muuta tavanomaisesta metsämaisemasta poikkeavaa, kuten puro tai lampi.

Metsäkeskustelu kytkeytyy Suomessa tällä hetkellä EU:n biodiversiteettistrategiaan, jonka tavoitteena on suojella 30 prosenttia EU:n maapinta-alasta siten, että 10 prosenttia maapinta-alasta suojellaan tiukasti. Jyväskylän yliopiston ekologian professori **Mikko Mönkkönen** on ryhmässä kanssa selvittänyt, millaisella metsien käytöllä tavoitteet voitaisiin saavuttaa.

”Yksinkertaistaen voisi sanoa, että kolmannes metsistä tulisi suojella, kolmanneksella harjoittaa jatkuvaa kasvatus ja kolmannes voisi olla hyvin intensiivisen puutuotannon piirissä.”

Suomessa metsää omistaa sekä valtio että yksityiset metsänomistajat. Valtio omistaa metsistä noin kolmanneksen. Mai Suomisen mukaan suojelu olisi kustannustehokkainta aloittaa

valtion mailla sijaitsevista metsistä, koska yhden ison omistajan metsäalue on helpompi saada suojeluun kuin jos sama metsäalue jakaantuisi usean yksityisen metsänomistajan kesken. Yksi tällainen alue on Hämeessä sijaitseva Evo, jonne WWF:n mielestä tulisi perustaa kansallispuisto.

Luonnontilaiset metsäsirpaleet

Luonnonmetsä-työryhmän hankekoordinaattorina toimivan ympäristöasiantuntija **Ari Aallon** arvion mukaan eteläisen Suomen vielä suojelemattomat luonnontilaiset ja vanhat metsät ovat pinta-aloiltaan pieniä.

Etelä-Suomen nykyiset suojelualueet ovat pinta-aloiltaan jopa niin pieniä, että niiden kapasiteetti ei välttämättä riitä ylläpitämään lajistolle suotuisia olosuhteita ja suojelualueiden monimuotoisuus heikkenee. Mai Suomisen ratkaisu tähän olisi suojelualueiden pinta-alojen kasvattaminen ja suojelualueiden välisen kytkeytyneisyyden lisääminen.

Jäljellä olevien luonnonmetsien suojelu ei yksistään

riitä pysäyttämään pitkään jatkunutta metsäluonnon monimuotoisuuden heikkenemistä. Tarvitaan monia yhtäaikaista toimenpiteitä: Vesistöille tulisi jättää leveämmät suojavyöhykkeet ja metsään isoja säästöpuuryhmiä. Lohopuuta tulisi jättää metsiin

enemmän. Talousmetsissä tulisi lisätä jatkuvaa kasvatus ja luopua avohakkuista ainakin osalla metsäpinta-alasta.

Jatkuva kasvatus on metsän hakkuutapa, jossa metsästä poistetaan suurimpia puita ja jossa metsä pysyy jatkuvasti metsäisenä. Mikko Mönkkösen mukaan monimuotoisuus kasvaisi myös, jos talousmetsien annettaisiin kasvaa vanhemmiksi ja niiden sekametsäisyyttä lisättäisiin.

Suomessa on hyvin erilaisia metsiä ja niissä elää erilaisia lajeja. Vanhojen metsien ja niiden lajiston tila on heikko, mutta onnistumisiakin metsissä on ollut. Koivikoissa viihtyvä valkoselkätikka oli Suomessa sukupuuton partaalla vielä 1980-luvulla, kun lehtimetsistä hankkiuduttiin voimallisesti eroon. Se on saatu palaamaan lisäämällä koivikoiden ja koivulohopuun määrää. ■

Earth Hourista kipinä

KESTÄVIIN VALINTOIHIN

TEKSTI TIITU SAARIKOSKI • KUVITUS ALEXANDRA ANTELL

Jälleen koittaa maaliskuun viimeinen lauantai, jolloin jopa 1,5 miljoonaa suomalaista sammuttaa valot ja osallistuu yhteiseen valomerkkiin luonnon ja ilmaston puolesta.

WWF:n Earth Hour luo päättäjille painetta toimia ympäristön puolesta ja haastaa ihmisiä pohtimaan omien valintojensa vaikutusta. Osana Earth Houria kerätään lupauksia, jotka kannustavat kokeilemaan muun muassa kasvipainotteisempaa ruokavaliota tai kulutuksen vähentämistä.

Käyttäytymisen muutosta tutkivan psykologin **Marianna Melinin** mukaan Earth Hour -lupauksen tapainen kokeilu voi madaltaa kynnystä toimia ympäristöystävällisesti myös tulevaisuudessa.

”Jos ei esimerkiksi ole koskaan kokeillut ajaa pyörällä töihin, voi olla sellainen mielikuva, että se on raskasta ja hankalaa. Kun viikon ajan kokeilee pyöräilyä, voikin huomata, että matka sujuu helposti ja siitä tulee virkeä olo. Sitten voi innostua tekemään saman uudestaan”, Melin pohtii.

Hänen mukaansa suuri osa suomalaisista arvostaa luontoa ja haluaisi suojella sitä, mutta oma toiminta saattaa olla ristiriidassa ajatuksen kanssa. Ilmiötä kutsutaan käyttäytymistieteessä arvo-toiminta-kuiluksi. Osittain kuilu johtuu siitä, että ympäristöystävällisiä valintoja ei ole yhteiskunnassa tehty helpoiksi. Päinvastoin ulkoa päin tulevat viestit usein

kannustavat luonnolle haitallisiin tekoihin, kuten ylikuluttamiseen: rikkoutuneen tavaran korjauttaminen maksaa enemmän kuin uuden ostaminen tai lentolippu on junamatkaa edullisempi.

Myös tottumukset ja rutiinit voivat vaikeuttaa ympäristöystävällisten valintojen tekemistä.

”Suurin osa meistä on esimerkiksi kasvanut liharuokien äärellä. Kasvipainotteisempaan ruokavalioon siirtyminen voi tuntua hankalalta, jos ruokaan liittyvät tunteet ja muistot liittyvät liharuokiin eikä kasvisruuan kokkaamisesta ole kokemusta.”

Tuuppaa itsesi ilmastotekoihin

Melin työskentelee väitöskirjatutkijana Ilmastotuuppaus-hankkeessa, jossa selvitetään, miten käyttäytymistieteellisiä keinoja voidaan hyödyntää ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Tuuppaus on käänös englannin kielen nudge-sanasta, ja se viittaa halutun valinnan helpottamiseen ympäristöä muuttamalla. Esimerkiksi sijoittamalla ruokalan linjastolla kasvisruoka ensimmäiseksi voidaan saada ihmiset ottamaan sitä enemmän lautaselleen.

”Tuuppaus ei ole pakottamista, vaan ihmisellä on edelleen vapaus valita. Haluttu vaihtoehto vaan tehdään jollain tapaa houkuttelevammaksi”, Melin selittää.

Myös itseään voi tuupata. Oiva tilaisuus tähän on Melinin mukaan muutostilanne, kuten uudessa työssä aloittaminen tai muutto uuteen asuntoon.

”Moni varmaan tunnistaa tilanteen, kun esimerkiksi koululuokassa istuu lukuvuoden alussa tietylle paikalle ja myöhemmin paikka on vaikea vaihtaa. Muutostilanteessa uusia tapoja on helpompi omaksua.”

Jotta uutta tapaa olisi helppoa jatkaa kokeilun jälkeenkin, kokeilemisesta kannattaa tehdä mahdollisimman hauskaa.

”Jos osana Earth Houria lupaa syödä viikon ajan kasvipainotteisesti, siitä voi tehdä koko perheen haasteen: tällä viikolla kokeillaan eri reseptejä ja yritetään tehdä maailman parasta kasvisruokaa”, Melin ehdottaa. ■

Osallistu Earth Houriin lauantaina 25.3. klo 20:30 – 21:30. Näytä valomerkki luonnon ja ilmaston puolesta sammuttamalla valot tunnin ajaksi ja anna oma lupauksesi luonnolle osoitteessa earthhour.fi.

EARTH HOUR -LUPAUKSIA:

Syön vähintään viikon ajan kasvipainotteisesti.

Vähennän kulutustani ja ostan vähintään kuukauden ajan vain todelliseen tarpeeseen.

Liikun viikon ajan ympäristöystävällisillä kulkuvälineillä, kuten joukkoliikenteellä, pyörällä tai kävellen.

Äänestän vaaleissa ilmaston ja luonnon puolella olevaa ehdokasta.

Näin uhanalaiset kalat poistettiin

SUOMEN KALATISKEILTÄ

TEKSTI LEA PAKKANEN • KUVITUS KATRI VIRTALAAKSO

Äärimmäisen uhanalaisia kalalajeja kaupan kalatiskillä. Käsittämätöntä, vai mitä? Vielä kymmenen vuotta sitten tämä oli Suomessa mahdollista. Vuonna 2012 WWF:n Kalakampanja otti tehtäväkseen korjata tilanteen.

2010-luvun alussa WWF:n suojeleusiantuntija **Matti Ovaska** katseli lounasravintoloiden ruokalistoja kauhuissaan. Kalaruuisissa tarjottiin ulkomailta tuotuja kaloja, kuten puna-ahventa, haimonnia ja tilapiaa, joiden vastuullisuus ei kestänyt päivänvaloa. Eikä tilanne ollut paljon parempi kauppahallissakaan: jopa äärimmäisen

uhanalaisiksi luokiteltuja ankeriasta ja meritaimenta myytiin suomalaisille syötäväksi ihan muina miehinä.

”Pari vuotta aikaisemmin oli julkaistu uusin Suomen lajien uhanalaisuusarvio eli niin kutsuttu Punainen kirja. Sen mukaan Suomen uhanalaisten kalalajien tilanne oli heikentynyt, ▶

ja kotimaisista lajeista meritaimenen, meriharjuksen, järvilohen ja saimaannieriän katsottiin olevan äärimmäisen uhanalaisia. Samaan aikaan näitä kaloja sai pyydystää ja myydä”, Ovaska muistelee.

WWF oli vuosituhatosen vaihteesta lähtien julkaissut Kalaopasta, joka kertoi kotimaisten lajien ahdingon lisäksi karua tarinaa myös ulkomaisten kalalajien tilasta. Tullin tilastojen mukaan esimerkiksi äärimmäisen uhanalaista ankeriasta tuotiin vuosina 2004–2011 Suomeen noin 30 000 kiloa vuodessa, ylikalastettuja miekkakaloja suunnilleen saman verran. Vastuullisuus ja kalakauppa olivat kaksi toisistaan erillistä maailmaa.

Vuonna 2011 Ovaska palkattiin WWF:lle kalansuojelun asiantuntijaksi.

”Minun tehtäväni oli keksiä, miten tämä älyttömyys saataisiin loppumaan”, Ovaska summaa.

WWF käynnisti Kalakampanjan. Tavoite oli yksinkertainen: rauhoittaa äärimmäisen uhanalaisten lajien luonnonkannat kaikelta kalastukselta Suomessa ja saada kalakaupat ja ravintolat luopumaan näiden sekä maailmalta tulleiden uhanalaisten lajien myymisestä vuoteen 2015 mennessä.

”Se oli todella kunnianhimoinen tavoite, mutta tiesimme sen periaatteessa olevan mahdollista. Taisimme olla ensimmäinen ’virallinen’ taho Suomessa, joka uskalsi esittää uhanalaisten kalojen rauhoittamista.”

Heti loppuvuodesta Ovaska lähetti Kalakampanjan haastekirjeen noin sadalle keskeiselle kala-alan toimijalle. Sen otti vastaan kampanjan alkuvaiheessa yhteensä 45 yritystä ja toimijaa.

Uhanalaiset kalat poliittiselle agendalle

Kalojen myynti- ja syöntipuoli ei ollut ainoa porukka, joka tarvittiin mukaan. Etenkin hallinto oli saatava kalojen puolelle.

Kalakampanjan aloittamisen aikoihin julkinen keskustelu uhanalaisista kaloista kiihtyi. 2011 EU:n komissio olisi halunnut puolittaa Itämeren lohikiintiön, mutta Suomi ja muut Itämeren maat eivät siihen suostuneet. Seuraavana vuonna WWF lisäsi Itämeren lohen ja vaellussiian Kalaoppaasaan vältettävien lajien joukkoon.

”Saimme täyslaidallisen monelta eri suunnalta, kalastajilta ja viranomaisilta. Jopa osa tutkijoista oli sitä mieltä, että nyt mennään liian pitkälle. Onneksi oli myös

iso joukko tukijoita samoilta tahoilta”, Ovaska muistelee.

Edistysaskelia alkoi silti, tai siksi, tapahduttua. 2012 valmistui kansallinen kalatietostrategia, jonka tavoitteena oli vahvistaa uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojen elinvoimaisuutta. Samana vuonna perustettiin työryhmät uhanalaisten merellisten siikakantojen, lohien ja meritaimenten tilan parantamiseksi.

Ovaskan mukaan työryhmistä syntyneet strategiat olivat merkittäviä.

”Kalakantojen elvyttäminen kirjattiin kahden edellisen hallituksen ohjelmiin. Sen jälkeen valtio on rahoittanut useita vaelluskalojen elinympäristöjä parantaneita patojenpurkukohteita esimerkiksi NOUSU-ohjelman kautta.”

Tärkeä päänavaus uhanalaisten kalojen suojelussa oli Kaakkois-Suomen ja Uudenmaan ELY-keskusten päätös, jolla luonnossa syntynyt rasvaevällinen meritaimen rauhoitettiin kalastukselta Suomenlahden valtiovessillä vuoden 2013 alusta lähtien. Vuotta myöhemmin valtioneuvosto rauhoitti saimaannieriän kalastukselta ja nosti meri- ja järvitaimenen, järvilohen ja harjuksen almittoja.

MITEN UHANALAISET KALAT VOIVAT NYT?

Saimaannieriä

Äärimmäisen uhanalainen saimaannieriä (*Salvelinus alpinus*) on vuosikymmenien aikana kärsinyt ylikalastuksesta ja vedenlaadun heikkenemisestä. Viimeinen tunnettu saimaannieriäkanta elää Savitaipaleen Kuolimo-järvessä, mutta jäljellä olevien nieriöiden lukumäärästä ei kenelläkään ole tietoa. Laajat ja tiukat kalastusrajoitukset nieriän tärkeimmillä esiintymisalueilla näyttäisivät kuitenkin tuottavan tulosta, sillä viimeaikaisissa emokalapyynnissä ja koekalastuksissa eri-ikäisiä nieriöitä on saatu saaliiksi. Vesien lämpeneminen ja rehevöityminen sekä viljelylaitoksilla leviävä vesihome uhkaavat saimaannieriää.

Järvitaimen

Erittäin uhanalaiset vaeltavat järvitaimenkannat (*Salmo trutta m. lacustris*) ovat lähes hävinneet Etelä- ja Keski-Suomesta pääosin vesirakentamisen, ylikalastuksen sekä jokien ja purojen perkaamisen seurauksena. Patojen purku, jokien ja purojen kunnostukset sekä kalastusrajoitukset ovat parantaneet taimenkantojen mahdollisuuksia elpymään. Erittäin tärkeää on turvata emokalojen selviytyminen järvi- ja purovaelluksen aikana, sillä liian usein arvokkaat emotaimenet menetetään verkko- ja kalastuksen sivusaaliina.

Meritaimen

Meritaimen (*Salmo trutta*) on harvoja esimerkkejä kalojen suojelun positiivisesta kehityksestä. Vuonna 2010 meritaimen arvioitiin äärimmäisen uhanalaiseksi, mutta vuonna 2019 meritaimenkantojen katsottiin olevan turvattuja ja uhanalaisuusluokkaa voitiin muuttaa erittäin uhanalaiseksi. Virtavesien kunnostukset, nousuesteiden poistot ja kalastuksen säätelytoimet ovat auttaneet kantojen elpymistä.

Vuonna 2015 hyväksyttiin kalastuslaki, joka vihdoin sääti näiden lajien luonnonkantojen rauhoittamisesta.

Kalastuslain toimeenpano

Kalastuslain kokonaisuudistus olikin todellinen virstanpylväs uhanalaisten kalojen suojelussa. Sitä ennen Suomen vesissä ei uinut ainoakaan kalalajia tai -kanta, joka olisi rauhoitettu lailla.

”Uhanalaisia kaloja sai kalastaa surutta. Joissakin kalastuskilpailuissa jopa palkittiin se, joka kalasti eniten ja suurimpia uhanalaisia kaloja”, Ovaska kauhistelee.

Uusi laki antoi selkänöjää kalojen luontaisen lisääntymisen tukemiselle ja tehosti heikentyneiden ja uhanalaisten kalakantojen suojelua. Maa- ja metsätalousministeriö asetti vuonna 2019 myös rahalliset suojelevarvot uhanalaisille kalalajeille. Suurin arvo, 7 510 euroa per kala, on äärimmäisen uhanalaisella Vuoksen vesistöalueen järvi-lohella.

Kansalaiset mukana vaatimassa kalojen suojelua

Kalakampanjan aloitusvuonna 2012 WWF sai kansalaisilta lähes sata havaintoa myynnissä olevista lajeista, jotka oli merkitty WWF:n Kalaoppaassa punaiselle listalle, eli vältettäväksi. Suurin osa ilmoituksista koski lounasravintoloiden tarjontaa ja erityisesti

”Työtä riittää yhä. Maailmalla on paljon uhanalaisia ja ylikalastettuja kaloja, joita pyydetään ilman rajoituksia.”

© PAULINA HEINÄNEN / WWF

syvänmeren lajeja sekä eksoottisia tuontikaloja, kuten puna-ahventa, merikrottia ja kultaotsa-ahventa.

Kalakampanja herätti myös valtavasti kiinnostusta mediassa.

”Kun näin Me Naisissa jutun kalakantojen suojelusta, mietin, että nyt ollaan tehty jotain oikein”.

Kalakampanjan lopuksi WWF lähetti kampanjaan osallistuneille yrityksille kyselyn, jolla selvitettiin kalavalikoimien vastuullisuutta. Vastausten mukaan keskimäärin 62 prosenttia tuotteista oli WWF:n Kalaoppaan vihreällä eli suositeltavien lajien listalla. Punaisella listalla olevien tuotteiden määrä oli keskimäärin 2 prosenttia kaikista kala- ja äyriäistuotteista.

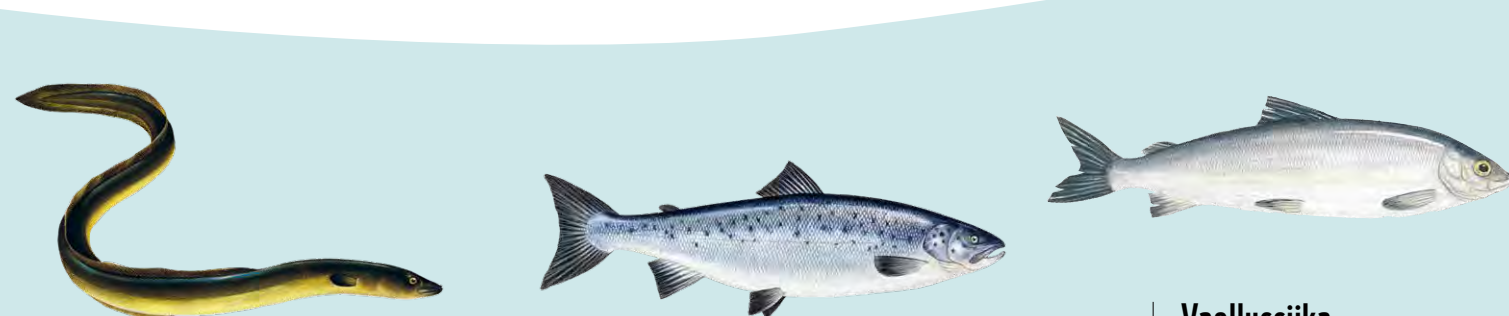
Tullin tilastot tukivat yritysten vastauksia. Monen WWF:n Kalaoppaan punaisen listan lajin tuonti Suomeen vähentyi huomattavasti tai loppui kokonaan Kalakampanjan käynnistämisen jälkeen. Tavoitteeseen, eli punaisen listan lajien poistamiseen Suomen markkinoilta, päästiin lähes täydellisesti.

Kalastuksen säätelystä elinympäristöjen ennallistamiseen

Työtä riittää yhä. Maailmalla on paljon uhanalaisia ja ylikalastettuja kaloja, joita pyydetään ilman rajoituksia.

”Siksi WWF:n Kalaopas on tärkeä. Se auttaa kuluttajaa tekemään vastuullisia valintoja kalatiskillä”, Ovaska kertoo.

Kalakantojen elvyttäminen vaatii edelleen myös panostusta patojen ja vesivoimaloiden kaltaisten vaellusesteiden poistamiseen ja ohittamiseen virtavesistä sekä kalojen elinympäristöjen kunnostamiseen. Tämä on viime vuosina ollut korkealla WWF:n prioriteettilistalla. Viimeisten viiden vuoden aikana WWF on yhteistyökumppaneiden kanssa poistanut 50 vaellusestettä ja vapauttanut yli 1 000 kilometriä virtavesiä kalojen ja muiden lajien käyttöön. ■

Ankerias

Äärimmäisen uhanalaisia ankeriariaita (*Anguilla anguilla*) on jäljellä enää muutamia prosentteja verrattuna muutaman vuosikymmenen takaiseen tilanteeseen. Suomi siirtyi ankeriaan suojelussa maailman kärkijoukkoihin, kun valtioneuvosto kielsi kesällä 2022 ankeriaan kalastuksen kokonaan lukuun ottamatta heinäkuuta.

Itämeren lohi

Itämeren lohen (*Salmo salar*) kalastuksen säätely kantaa edelmää runsastuneina lohimäärinä erityisesti Perämereen laskevissa joissa. Kun 2010-luvun taitteessa Tornionjokeen nousi vain noin 20 000 kutulohta, nyt tiukemman kiintiösäätelyn seurauksena Tornionjokeen nousevien kalojen määrät ovat vaihdelleet noin 50 000 ja 90 000 emokalan välillä jo liki 10 vuoden ajan.

Saimaan järvilohi

Saimaan järvilohen (*Salmo salar m. sebago*) olemassaolo on edelleen täysin riippuvaista ihmisen ylläpitämästä tai avustamasta elinkierrosta, sillä luontainen elinkierro on estetty vesivoimarakentamisella. Kutuvalmiiden emolohien siirtäminen Ala-Koitaanjoen ja Lieksanjoen kunnostetuille lisääntymisalueille on antanut positiivisia tuloksia, mutta poikasten selviäminen järvi-vaellukselle on vaikeaa vesivoimalaitosten vuoksi.

Vaellussiika

Erittäin uhanalaiset vaellussiikakantamme (*Coregonus clupeaformis lavaretus*) ovat taantuneet ja uhanalaistuneet vesien patoamisen, kuorituksen ja ylikalastuksen seurauksena. Syksyllä 2022 hyväksyttiin kalastusasetuksen päivitys, jonka tavoitteena on nostaa saalis-kalojen kokoa ja varmistaa, että yhä useampi emosiika selviää lisääntymään.

© SCANDINAVIAN FISHING YEARBOOK / WWF

PLANEETAN RAJOISSA

TEKSTI JOONAS FRITZE

Yrityksillä on sekä mahdollisuus että velvollisuus huolehtia ympäristöstä ja luonnonvarojen ylikulutuksen lopettamisesta.

Suomalaisyrietykset ymmärtävät, että luontokato uhkaa niiden liiketoimintaa, selviää WWF Suomen ja Bain & Companyn helmikuussa julkaisemasta raportista. *Finnish businesses and the biodiversity crisis* -raportti kuitenkin osoittaa, että yritysten toimet luontokadon pysäyttämiseksi ovat vielä riittämättömiä ja harvoille yrityksille se on strateginen prioriteetti. Kyselyyn osallistui

Suomen sadasta suurimmasta yrityksestä 48. Lisäksi 15 yritystä osallistui syventäviin haastatteluihin.

WWF:ssä suojelun neuvonantajana työskentelevän **Jussi Nikulan** mukaan luontokato on nousemassa yritysten

siitä, mistä sen käyttämä raaka-aine on peräisin.

”Vaikka sääntelyn kiristyessä pakko on paras motivaattori, yritysten kannattaa toimia nopeasti ennen kuin vaihtoehtoja ei enää ole. Edelläkävijät voivat myös saada taloudellista etua”, Nikula sanoo.

Mitä yritysten on tehtävä luontokadon pysäyttämiseksi?

Nikulan mukaan suomalaisten yritysten tulisi keskittyä ensin parantamaan omaa toimintaansa ja minimoida suorat ja välilliset luontovaikutuksensa.

”Yksi tärkeimmistä asioista on tuotantoketjussa käytettävien raaka-aineiden alkuperän selvittäminen. Suomalaiset yritykset luottavat usein globaaleihin toimitusketjuihin, joiden luontovaikutuksista niillä ei välttämättä ole ymmärrystä. Tähän yritys-

ten on puututtava”, Nikula sanoo.

Luontovaikutusten vähentäminen voi hyödyttää sekä yrityksiä että luontoa, mutta Nikulan mukaan pelkkä vaikutusten vähentäminen ei riitä.

”Luontokadon ja ilmastokriisin ytimessä on luonnonvarojen liiallinen käyttö. Siksi kaiken liiketoiminnan on muututtava niin, että se on kannattavaa ilman ylikulutusta”, Nikula sanoo.

Finnish businesses and the biodiversity crisis -raportin mukaan yrityksillä on erilaisia haasteita edessään. Niillä voi esimerkiksi olla käytettävissä liian vähän tietoa toimintansa luontovaikutuksista, minkä lisäksi luonnon monimuotoisuutta edistävien aloitteiden arvoa voi olla vaikea osoittaa. Nikulan mukaan haasteiden edessä ei pidä lamaantua, vaan tärkeintä on tarttua toimeen. ■

© AKI-PEKKA SINIKOSKI / WWF

agendalle, mutta

syvällisempi ymmärrys aiheesta on puutteellista. Se on ongelma paitsi luonnon myös yritysten näkökulmasta.

”Luonto köyhtyy hälyttävää vauhtia. Se voi tarkoittaa myös yritysten köyhtymistä, sillä yhteiskuntamme ja taloutemme on riippuvainen monimuotoisesta luonnosta. Yksinkertaisesti sanottuna: luontokato on riski jokaisen yrityksen tulevaisuudelle”, Nikula sanoo.

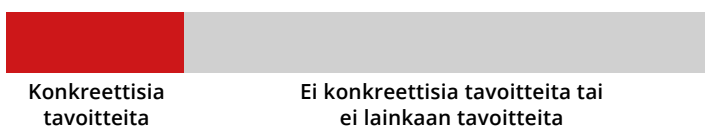
Nikulan mukaan yrityksillä on mahdollisuus ja velvollisuus huolehtia ympäristöstä ja luonnonvarojen kulutuksen sopeuttamisesta planeetan rajoihin. Niitä ohjaa yhä vahvemmin myös pakko: sääntely kiristyy, kun päättäjät heräävät vaatimaan yrityksiltä enemmän. Esimerkiksi EU hyväksyi joulukuussa uuden lain, joka estää useiden metsäkatoa aiheuttaneiden tuotteiden pääsyn EU-markkinoille. Käytännössä tämä tarkoittaa, että esimerkiksi suklaatuotteita valmistavan yrityksen tulee olla tietoinen

Tavoitteet asetettu luonnon monimuotoisuudelle

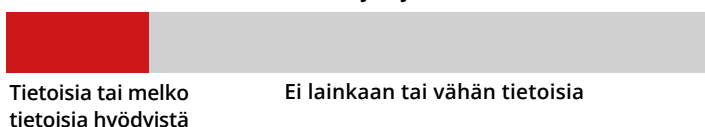
► **Noin 60 prosenttia** vastanneista yrityksistä on asettanut luonnon monimuotoisuuteen liittyviä tavoitteita.

Monimuotoisuustavoitteiden konkreettisuus

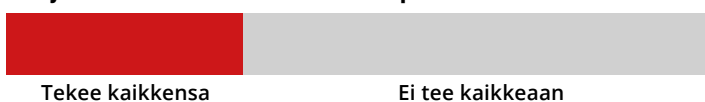
► **Vain 25 prosentilla** vastanneista yrityksistä luonnon monimuotoisuuteen liittyvät tavoitteet ovat konkreettisia.

Tietoisuus monimuotoisuuden hyödyistä

► **Vain 20 prosenttia** vastanneista yrityksistä kertoo olevansa tietoisia hyödyistä, joita luonnon monimuotoisuuden parempi huomioinen voisi tarjota liiketoiminnalle.

Yritystoiminnan luontovaikutusten pienentäminen

► **Vain noin kolmannes** vastanneista yrityksistä uskoo tekevänsä kaikkensa pienentääkseen luontovaikutuksiaan.

”Kulttuurit ovat toki aina kehittyneet, mutta ilmastonmuutoksen myötä muutos on ennennäkemättömän nopeaa.”

Ilmastonmuutos

KADOTTA KULTTUURIA

TEKSTI TOTTI TOISKALLIO • KUVA OTTO PONTO

Saamelainen kulttuuriantropologi ja saamen kielen tutkija Klemetti Näkkäläjärvi näkee ilmastonmuutoksen vaikutukset paitsi kotiseutunsa luonnossa myös kulttuurissa ja kielessä.

Kun Enontekiöllä asuva Klemetti Näkkäläjärvi lähti vuosien tauon jälkeen hillankeuseen lapsuuden kotikylänsä Nunnasen liepeille, maiseaman muutos oli silmiinpistävä: hillasuon routaytimiset kummut eli palsat olivat sulaneet pois ja tilalla oli vain tasaista jänkää. Myös kotikylän miljöö oli muuttunut.

”Nuoruudessani kuusta ei ollut täällä lainkaan, mutta nyt kylän tuntumassa kasvaa tiheää kuusikko. Tunturiin noustessa mäntyjen taimet versovat jo paljakallakin”, Näkkäläjärvi kertoo.

Saamelaisalueella ilmaston lämpenemisen vaikutukset ulottuvat luonnon lisäksi kulttuuriin ja sitä kuvastavaan kieleen. Näkkäläjärvi keräsi taannoin väitöskirjaan-

sa varten saamelaista luontosanastoa, ja haaviin jäi yli 300 lunta ja jäätä kuvaavaa sanaa. Poroihin liittyviä sanoja kertyi yli 1 700. Nyt kieli on muuttumassa yhtä matkaa ilmaston kanssa.

”Esimerkiksi jäkälä kärsii lämpötilojen vaihtelusta. Sen heikentyneen kasvun johdosta laidunalueita on jouduttu laajentamaan ja poroja seurataan GPS-pannoilla, joillakin alueilla myös drooneilla. Joissakin poroyhteisöissä poroja lisäruokitaan lumisena aikana, mikä sekkin vähentää luonnossa liikkumisen tarvetta. Näiden muutosten myötä myös kieli köyhtyy, koska luontoa kuvaavalle sanastolle on yhä vähemmän tarvetta”, sanoo Näkkäläjärvi.

”Kulttuurit ovat toki aina kehittyneet,

mutta ilmastonmuutoksen myötä muutos on ennennäkemättömän nopeaa.”

Muutama vuosi sitten Näkkäläjärvi julkaisi Saamelaisen sopeutuminen ilmastonmuutokseen -raportin. Se toimi lähtölaukauskseen Suomeen tänä vuonna perustettavalle saamelaiselle ilmastoneuvostolle. Tuleva neuvosto tuo tärkeää tietoa ilmasto- toimiiin liittyvään kansalliseen, poliittiseen päätöksentekoon.

”Saamelaisena tutkijana olen tästä todella innoissani. Tämä on ikään kuin uusi alku tiedeyhteisölle ja saamelaisen perinteisen tiedon haltijoille, joiden välillä on ollut historiallista painolastia. Nyt ratkaisuja ilmastonmuutokseen voidaan etsiä samalla foorumilla, tasa-arvoisina toimijoina.” ■

TÄLLÄ PALSTALLA
ASiantuntijamme
Yrittävät vastata
vaikeisiin kysymyksiin
ymmärrettävästi.

Ilmastonmuutoksen hillintään tarvitaan **VIHREÄÄ TERÄSTÄ**

TEKSTI **TOTTI TOISKALLIO**

Miksi teräs ja terästeollisuus ovat tärkeitä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä?

Terästeollisuus on maailmanlaajuisesti yksi suurimmista ilmastomuutosta aiheuttavien päästöjen lähteistä. Ala tuottaa noin 28 prosenttia kaikista teollisuuden kasvihuonekaasupäästöistä. Mittavat päästöt johtuvat siitä, että terästä tuotetaan fossiiliseen kivihiileen perustuvilla menetelmillä. Kivihiiltä poltetaan tuotantolaitoksilla lämpöenergian tuottamiseksi. Lisäksi siitä valmistetaan koksia, jota poltetaan niin sanotussa pelkistämisprosessissa.

Teräksen tuotantoon on kuitenkin olemassa vähäpäästöisiä vaihtoehtoja, ja tuotannon tapoja muuttamalla terästeollisuus voi muuttaa ilmastokriisin kiihdyttäjäksi yhdeksi sen ratkaisijaksi.

Mitä tarkoittaa vihreä teräs?

Vihreällä teräksellä tarkoitetaan vähäpäästöisesti tuotettua terästä. Siitä, mikä on vähäpäästöisesti tuotettua, on kuitenkin tällä hetkellä olemassa erilaisia määritelmiä ja niitä pyritäänkin yhtenäistämään erilaisten standardien, aloitteiden ja säädösten avulla. Aloitteet kuitenkin eroavat toisistaan muun muassa sen suhteen, missä laajuudessa ne huomioivat terästuotannon eri vaiheet ja teräksen matkan alusta valmiiksi tuotteeksi. WWF on mukana Science Based Targets -aloitteessa (SBTi). Sen tavoitteena on varmistaa, että yritysten ilmastotoimet perustuvat ilmastotieteeseen ja tukevat Pariisin ilmastopimuksen mukaista tavoitetta rajoittaa maapallon ilmaston lämpeneminen 1,5 asteen rajan alapuolelle suhteessa esiteolliseen aikaan.

Miten teräksen tuotanto voidaan muuttaa ilmaston ja luonnon kannalta kestävämmäksi?

Vähäpäästöiseen tuotantoon siirtyminen tarkoittaa terästehtaissa käytännössä kolmea asiaa: Kivihiilikäyttöiset, raudan sulattamiseen käytettävät masuunit tulee vaihtaa sähkötoimisiin valokaariuuneihin. Lisäksi koksiin pohjautuvasta raudan pelkistämisestä on siirryttävä vetyyn perustuvaan prosessiin. Myös raaka-aineena käytettävää, maaperästä louhittua rautamalmia tulee korvata romuraudalla ja -teräksellä. Uusi tuotantotapa tarvitsee kuitenkin runsaasti

energiaa, ja siksi tarvitaan myös poliittisia päätöksiä sekä investointeja vähäpäästöisen sähköntuotannon lisäämiseksi ja energiaverkkojen päivittämiseksi.

Muutoksen toteuttamiseen on juuri nyt erinomaiset mahdollisuudet, sillä jopa 70 prosenttia maailman terästuotantolaitosten masuuneista on tulossa käyttökänsä päähän. On ensiarvoisen tärkeää, että ne korvataan vähäpäästöisillä ratkaisuilla, eikä investointeja fossiilisia polttoaineita käyttäviin teknologioihin enää tehdä. Jotta siirtymä saadaan tehtyä ilmastotavoitteiden kannalta riittävässä aikataulussa, se tulee saada vauhtiin jo tällä vuosikymmenellä.

Millaisia vaikutuksia terästeollisuuden muutoksella olisi?

Siirtymällä puhtaampaan terästuotantoon vältetään kiihtyvän ilmastokriisin ja luontokadon aiheuttamia kustannuksia. Oikein tehdyillä investoinneilla turvataan myös työpaikkoja teräsektorilla. Vähäpäästöinen terästuotanto on jo avannut uusia liiketoimintamahdollisuuksia, ja sen merkitys on sekä yritysten että valtioiden kilpailukyvyyn näkökulmasta huomattava. Suurin vaikutus syntyy tietenkin siitä, että päästöjä vähentämällä hillitsemme ilmastomuutosta ja luontokatoa. ■

”VÄHÄPÄÄSTÖINEN TERÄSTUOTANTO ON TÄRKEÄ TEKIJÄ SEKÄ ILMASTOKRIISIN ETTÄ LUONTOKADON TORJUMISESSA”, SANOO WWF:N PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ **KIRSI VUORINEN**.

© JOONAS FRITZE / WWF

TÄLLÄ PALSTALLA
PÄÄSEVÄT ÄÄNEEN
IHMISET, JOTKA
SUOJELEVAT LUONTOA
KENTÄLLÄ.

Kirjoittamassa luonnonsuojelun

HISTORIAA

TEKSTI SILJA ANNILA

*Maailman valtiot sitoutuivat tähän saakka
kunnianhimoisimpiin kansainvälisiin luontotavoitteisiin
viime joulukuussa. YK:n luontokokoukseen osallistunut
WWF:n ohjelmajohtaja Anne Tarvainen kertoo,
miten sopimus syntyi.*

”Kello oli noin neljä yöllä, kun nuija pamahti pöytään. Historialliset tavoitteet luontokadon pysäyttämisestä oli lyöty lukkoon Kanadan Montrealissa. Olo oli helppotunut ja onnellinen, sillä jännitys säilyi viime hetkille. Pelkäsimme, että tavoitteet jäisivät vaillinaisiksi tai niistä ei päästäisi yhteisymmärrykseen.

Valtiot saavuttivat sovun luontokadon pysäyttämisestä ja luonnon tilan vahvistamisesta vuoteen 2030 mennessä. Ne sitoutuivat muun muassa suojelemaan 30 prosenttia maapallon pinta-alasta ja huomioimaan suojelussa ihmisoikeudet. Nämä olivat asioita, joita olimme WWF:n asiantuntijajoukolla ajaneet neuvotteluissa.

Nuijan kopautukseen kulminoitui vuosien valmistelytyö, sillä huippukokous piti järjestää jo vuonna 2020. Minulle Montrealin sopu oli päätös yli kahden vuoden urakalle. WWF oli yksi toimijoista, jonka ympäristöministeriö kutsui Suomen valtuuskuntaan. Valtuuskunnassa osallistuin huippukokousta valmisteleviin YK-neuvotteluihin, minkä lisäksi olin mukana WWF:n asiantuntijoiden työssä. Rooliini kuuluikin välittää myös kansainvälisen WWF-verkoston asiantuntemusta Suomen valtuuskunnalle.

Neuvotteluissa vaikuttamistyö on aikamoista puurtamista. Tunsin eläväni välillä Päiväni murmelina -elokuvassa, jossa päivät toistuvat edellisen kaltaisena. Heräsin joka päivä aikaisin aamulla ja

suuntasin ensin Suomen valtuuskunnan kokoukseen ja sen jälkeen WWF:n tapaamiseen. Varsinaisissa neuvotteluissa hiottiin sopimustekstiä sanojen ja pilkkujen tarkkuudella, usein yöhön saakka. Toisaalta päivät olivat inspiroivia ja jännittäviä. Paikan päällä näkee neuvottelijoiden välistä dynamiikkaa ja voi päätellä, kenelle osapuolista pitäisi teroittaa WWF:n viestejä.

WWF Suomen ja ulkoministeriön tuella pystyimme myös avittamaan nepalilaisen ja tansanianlaisen kollegamme osallistumista kokoukseen. On äärimmäisen tärkeää, että kehittyvistä maista on mukana järjestöjen edustajia tuomassa esiin omaa näkökulmaansa. Tämä kertookin WWF:n monipuolisuudesta: suojelemme luontoa ruohonjuuritasolla ja vaikutamme paikallisiin lakeihin, ja sitten voimme tuoda kaiken tämän kokemuksen kansainvälisiin neuvotteluihin.

Vaikuttamistyötä ei mitata hehtaareina. Siksi on vaikeaa arvioida tarkasti, mikä WWF:n vaikutus kokouksen lopputulokseen oli. Uskon kuitenkin, että työemme jälki näkyi Suomen kunnianhimoisissa kannoissa. Suomella osana EU:ta ja WWF:llä luotettavana ja arvostettuna ympäristöjärjestönä oli kummallakin omat roolinsa hienon tuloksen luomisessa. Olen ylpeä, että sain olla mukana kirjoittamassa luonnonsuojelun historiaa.” ■

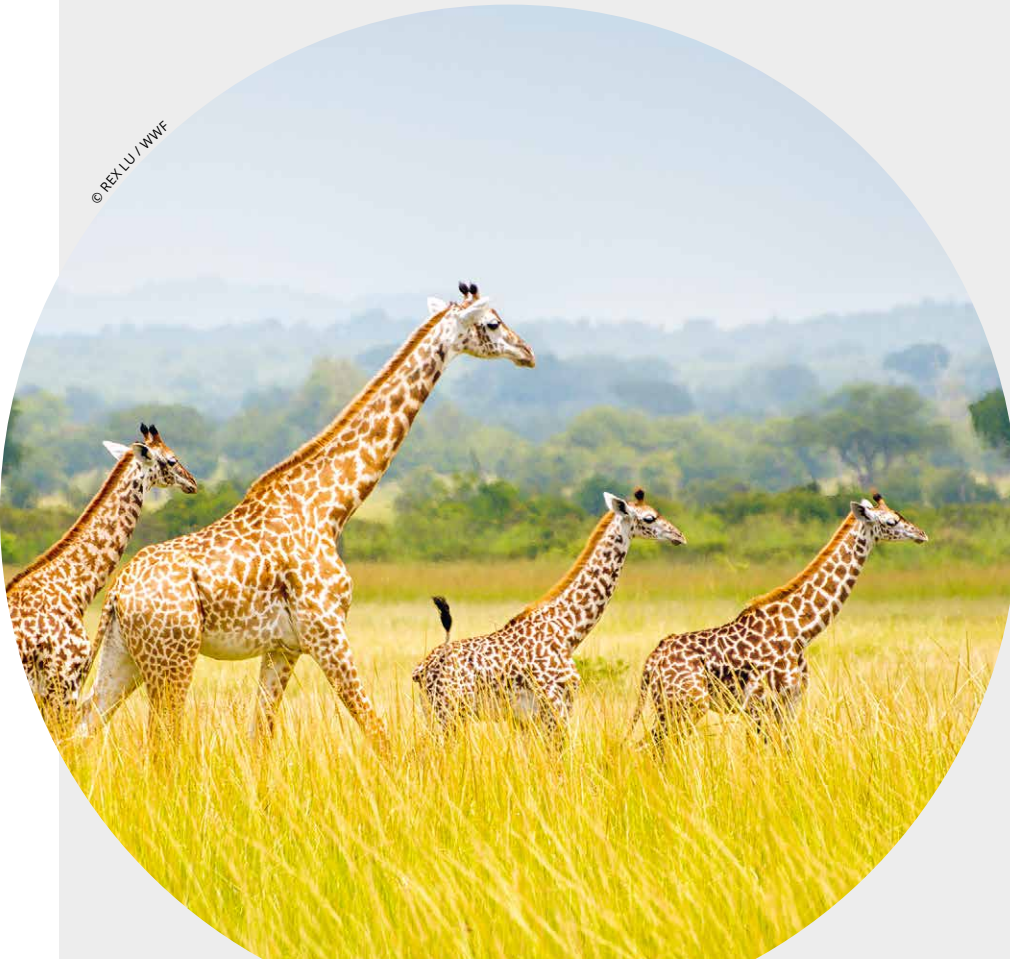
Tuoreita

ONNISTUMISIA

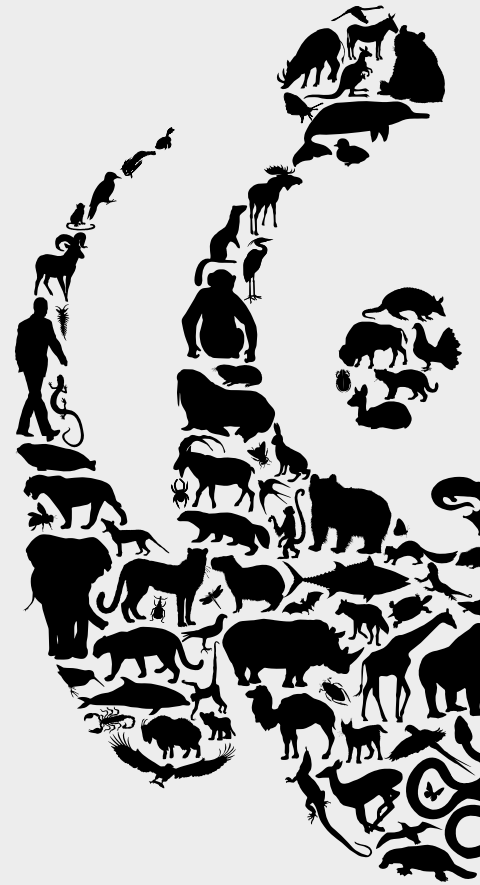
Kiitos tuestasi! Nämä ajankohtaiset onnistumiset eivät olisi mahdollisia ilman tukijoitamme ja pitkäjänteistä luonnonsuojelutyötämme. Löydät lisää onnistumistarinoita osoitteesta wwf.fi/suojelusaavutukset.

Metsäkatoa aiheuttaville tuotteille kiello EU:ssa

EU:ssa päästiin viime vuoden lopulla sopuun metsäkatolaista. Tulevaisuudessa EU-markkinoille ei enää saa tuoda metsäkatoa aiheuttavia tuotteita: yritysten pitää pystyä osoittamaan, ettei tuotantoketjussa ole aiheutunut metsäkatoa, ja lisäksi metsäkatoriskituotteille tehdään vuosittain pistotarkastuksia. Metsäkatoriskituotteisiin luetaan muun muassa liha, palmuöljy, kahvi, kaakao ja puutavara, sillä niiden tuotannon alta rai-vataan usein sademetsää tai muita arvokkaita elinympäristöjä. Vaikutimme metsäkatolakiin laajasti sen valmistelun aikana.

© REX LU / WWF

YK:n luontokokous pääsi historialliseen sopuun

YK:n luontokokous päättyi joulukuussa luonnon kannalta suotuisasti, kun lähes 200 valtiota pääsi yhteisymmärrykseen uusista kansainvälisistä tavoitteista luontokadon pysäyttämiseksi. Valtioiden tulee pysäyttää luontokato ja vahvistaa luonnon tilaa vuoteen 2030 mennessä. Yksi kokouksen suurimmista saavutuksista on maiden sitoumus saada 30 prosenttia maapallon

maa-, sisävesi- ja merialueista suojeluun seuraavan seitsemän vuoden aikana. Muita onnistumisia olivat tavoitteet sukupuolten välisen ja ylisukupolvisen tasa-arvon, ihmisoikeuksien sekä alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen oikeuksien huomioimisesta luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Osallistuimme neuvotteluihin osana Suomen valtuuskuntaa.

© CHRIS PATCLIFF / WWF-UK

© SEPPO KERNÄN / WWF

Naaleja syntyi ennätysmäärä

Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa varmistettiin viime kesänä yhteensä 164 naalinpesintää. Yksi pesinnöistä tapahtui Enontekiön tunturialueella, jossa naali pesi onnistuneesti Suomessa ensimmäistä kertaa sitten vuoden 1996. Pesintätulokset olivat ennätysellisiä myös Ruotsissa ja Norjassa, ja naalinpentuja havaittiin viime vuonna kolmen maan alueella yhteensä 762. Naali on Suomessa edelleen äärimmäisen uhanalainen ja Norjassa ja Ruotsissa se on erittäin uhanalainen, ja siksi sen suojelun on jatkettava. Olemme mukana suojelutyössä muun muassa tukemalla naalin ruokinta-asemien ylläpitoa Tunturi-Lapissa.

Vesi virtaa jälleen Ämmäkoskessa

© TIINA RAJAMÄKI

Varkauden kosket padottiin runsaat sata vuotta sitten, minkä jälkeen vaelluskalojen lisääntyminen Varkaudessa on ollut lähes olematonta. Tilanne muuttui viime vuoden lopulla, kun kaupungin keskellä sijaitsevan Ämmäkosken padon ohi rakennettiin yksi Suomen suurimmista ohitusuomista. Uoman ansiosta uhanalaiset vaelluskalat pääsivät vihdoin palaamaan lisääntymisalueilleen ja niiden käyttöön palautui jopa yli 750 neliökilometriä vesistöjä. Olimme mukana Ämmäkosken ohitusuoman rakentamisessa ja koskikunnostuksessa.

© ISMO MARTTINEN / WWF

Saimaannorppakanta on kasvanut

Metsähallitus julkaisi viime vuoden marraskuussa uuden saimaannorpan kanta-arvion, jonka mukaan norppakanta on kasvanut 10 yksilöllä. Saimaalla arvioidaankin nyt elävän 430–440 norppaa. Norppakannan kasvu on osoitus siitä, että luonnonsuojelussa voidaan saavuttaa tuloksia, mutta työ vaatii pitkäjänteisyyttä. Suojelemme erittäin uhanalaista saimaannorppaa muun muassa kolaamalla apukinoksia, viestimällä verkkokalastuksen aiheuttamasta uhkasta, vaikuttamalla päätöksentekoon ja tukemalla tutkimusta.

Mitä

SUULAT SANOISIVAT?

Vuono välähtelee, ikään kuin ilta-aurinko räpäyttäisi säännöllisesti silmää. Tätä optista omituisuutta ei kuitenkaan aiheuta aurinko, vaan sen eteen pykätty tuuliturbiini: joka kerta, kun roottorin lapa pyörähtää ympäri, vuonon halki pyörähtää varjo.

Asuttuani puoli vuotta Haramsøyen tuulivoimalakentän katveessa minun oli myönnettävä, että muutaman tuskastuttavan pienitehoisen turbiinin onnistui pilata maisema tuskastuttavan suurelta säteeltä. Silti niitä on lähivuosien aikana tarkoitus nousta kuin sienä sateella pitkin Norjaa, niin merialueille kuin tundra-aavoillekin. Muu maailma suunnittelee samaa. Globaalin tuulivoimalaneuvosto GWEC:n mukaan seuraavan viiden vuoden aikana tuulivoiman määrä kasvaa – pidelkää hatuistanne kiinni! – yli kuudentoistatuhannen Haramsøyen verran, reilut viisi ja puolisataa gigawattia. Jostakin pitäisi löytyä tilaa 20 000 uudelle turbiinille.

Tuulivoimainnostuksen syyt toki tiedetään. Maailma tarvitsee ekoenergiaa, ei huomenna vaan heti. Mikäli mielimme rajoittaa lämpenemisen 1,5 celsiusasteeseen, tuulesta temmattavan energian kasvutahdin on ei enempää tai vähempää kuin nelinkertaistuttava vuosikymmenen loppuun mennessä. Uusiutuvan energian kehittämisen etiikka tuntuu siis lopulta kiteytyvän kysymykseen, kumpi on pienempi paha: ilmatilan täyttyminen hiilidioksidilla vai tuuliturbiineilla?

Kysymystä voidaan pohtia esimerkiksi vuonon neitseellisen-valkeiden suulalintujen kantilta. Viime kesänä löysin voimalan varjostamilta rannoilta lukuisia tämän lajin edustajia; ne retkottivat kuolleina rantakivikoissa irvokkaissa asennoissa kuin modernin taideteoksen pudonneet enkelit. Kuten niin monet merilinnut, suula saattaa päättää päivänsä tuuliturbiinissa. Kohtaamiani yksilöitä ei kuitenkaan suinkaan ollut tappanut tuulivoima, vaan lintuinfluenssa. Kun ilmasto lämpenee, lintujen muuttoreitit siirtyvät, ja virus pääsee leviämään aiemmin turvassa olleisiin populaatioihin ja lajeihin, erityisesti pohjoisessa. Lintuinfluenssaa on hiljattain havaittu ensi kertaa arktisilla Huippuvuorilla asti. Olisiko lintujen kannalta siis parempi ottaa tuulivoimahaitta vai pandemiariski? Jos suulien pitäisi valita, ei päätös olisi niillekään helppo.

MARIA KATAJAVUORI ON YMPÄRISTÖAKTIIVI JA LUONNONSUOJELUBIOLOGIAAN ERIKOISTUNUT EKOLOGIAN TOHTORI, JONKA UUSIN KIRJA *VALAS LASIMALJASSA* OLI FINLANDIA-EHDOKKAANA VUONNA 2022.

Kysymys pienemmästä pahasta voi vaikuttaa ongelman ytimeltä. Tässä näennäisen keskeisessä dilemmassa piilee kuitenkin vaara: kun keskitymme kinastelemaan siitä, minkälainen energia olisi parasta niin meille kuin suulillekin, unohtamme usein, ettei ongelma ole lopulta niinkään energian laatu kuin määrä. Jokaisella energiamuodolla on haittavaikutuksensa, eikä elonkehä kestä sen enempää hiili- kuin tuulivoimankaan loputonta kasvua. Pyörittäpä yhteiskuntamme pyöriä sitten tuli tai tuuli, suulat pysyvät taivaalla vain, mikäli se on riittävän vapaa sekä kasvihuonekaasuista että turbiinilavoista.

Auringonvalolla väläyttelevä voimala provosoi meidät helposti väittelemään tuulivoiman hyödyistä ja haitoista, joko ylistämään sitä ympäristöpelastuksena tai parhaamaan paikallisena riesana. Jos mielimme kääntää energiasektorin kestäväälle kursille, keskeinen kysymys ei kuitenkaan ole niinkään se, ovatko uusiutuvan energian haitat sopiva hinta saavutetuista päästövähennyksistä, vaan se, miten mahdollistaa energiankulutuksen reipas globaali vähentäminen. Nykyisessä jatkuvaa kasvua vaativassa taloudessa tämä ei tunnu onnistuvan ilman megalomaa-nista lamaa. On aika kääntää kriittinen katseemme tuuliturbiineista talousjärjestelmään – näin sanoisivat suulat. ■

Resepti

RUOKAVALINNOILLA ON MERKITTÄVÄ VAIKUTUS ILMASTOON JA LUONNON MONIMUOTOISUUTEEN.

LISÄÄ RESEPTJÄ:
wwf.fi/reseptit

Unkarilainen KALAKEITTO

Annoksia: 4–6
Valmistusaika: 2 h

Suosi WWF:n Kalaoppaan vihreällä listalla olevia lajeja:
wwf.fi/kalaopas

Ainekset

1 kg vaaleaa kalaa fileenä
(ahventa, haukea)
1 l kalalientä
1 iso sipuli
2 laakerinlehteä
2 rkl vehnä jauhoja
1 rkl punaista paprikajauhetta

1 tl sinappia
2 dl kaurafraichea
1 sitruuna
reilusti tuoretta persiljaa
hieman rouhittua valkopippuria

Valmistusohje

1. Leikkaa kalasta noin neljän sentin pituisia paloja. Mausta palat suolalla ja laita jääkaappiin maustumaan muutamaksi tunniksi.
2. Kuutioi sipuli ja kuullota öljyssä, älä ruskista. Sekoita joukkoon paprikajauhe. Lisää liemi, laakerinlehdet ja anna porista miedolla lämmöllä noin puoli tuntia. Lisää kalapalat joukkoon ja anna kypsyä muutaman minuutin ajan. Mausta suolalla ja pippurilla tarvittaessa.
3. Sekoita kaurafraiche, sinappi ja jauhot ja lisää ne keiton joukkoon. Anna keiton kiehahtaa.
4. Mausta lopuksi sitruunamehulla ja persiljalla.

Tiedot ajan tasalla?

Tarkistathan, että yhteystietosi ovat ajan tasalla, jotta saat varmasti kummiutiset sähköpostiisi ja WWF-lehden joko sähköisesti tai postitse. Tietojasi voit muuttaa tai täydentää osoitteessa wwf.fi/tukijapalvelu. Lämmin kiitos, kun olet mukana tukemassa suojelutyötämme!

Tukijapalvelu

Puhelin: 040 192 3112, avoinna arkin klo 9–16
Sähköposti: tukija@wwf.fi
Osoite: WWF Suomi, tukijapalvelu, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
wwf.fi/tukijapalvelu
Lahjoitustili: FI41 1572 3000 0111 89
 BIC (Swift) NDEAFIHH

Kilautetaan kummille!

Puhelimeen vastasi Pia, joka on ollut yleiskummina reilun vuoden, Ilmasto-kummina 3 vuotta ja Saimaannorppa-kummina 4 vuotta.

Mikä sai sinut liittymään kummiksi? ”Suuri huoli koko maapallon tilasta, luonnosta sekä muista eläimistä kuin ihmisistä.”

Sinulla on useampi kummius, miksi juuri nämä kohteet? ”Luonto on aina ollut minulle tärkeä ja olen rakastanut eläimiä ihan pienestä asti. Jossain lapsena katsomassani dokumentissa näytettiin, miten hylkeitä metsästetään ja siitä jäi kurja olo – ehkä saimaannorpan suojelu on siksi henkilökohtainen asia.”

Mikä on sinulle mieluisinta tekemistä luonnossa? ”Asun Helsingin keskustassa, joten seuran enimmäkseen kaupunkiluontoa. Minua riemastuttaa esimerkiksi nähdä, miten kasvit työntyvät näkyviin sielläkin, missä niiden ei oleteta tai sallita kasvavan. Se kertoo niiden voimasta, ja muistuttaa siitä, minkä varassa lopulta elämme.”

HELSINGIN KANSAINVÄLISEN KOULUN OPPILAAT SUOJELEVAT SAIMAANNORPPAA

Helsingin kansainvälisen koulun kakkosluokkalaiset ovat opiskelleet, mitä sukupuutto ja uhanalaiset eläimet tarkoittavat ja miten lajeja voisi auttaa. Tavoitteeksi asetettiin erittäin uhanalaisen saimaannorpan suojelu. Nokkelat oppilaat keksivät tehdä kirjan-

merkkejä ja julisteita ja keräsivät niiden myynnillä kokoon upeat 441 euroa. Pienet luonnonsuojelijat lahjoittivat keräämänsä varat saimaannorpan suojelutyöhön WWF:lle.

WWF:n yksityisvarainhankinnan johtaja Tarja Hakala

vieraili koulun oppilaiden luona. Hän vei mukanaan tuoreita kuulumisia saimaannorpan suojelusta ja vastaanotti lahjoituksen komean shekin muodossa. Suuri kiitos International School of Helsinki saimaannorpan suojelutyön tukemisesta!

KURKKAU KAUPPAAN!

WWF-TUOTTEITA
OSTAMALLA TUET
TYÖTÄMME LUONNON
HYVÄKSI.

Pehmeä Panda-huppari kierrätysmateriaaleista

Panda-hupparit ovat 70-prosenttisesti kierrätyspuuvillasta ja 30-prosenttisesti kierrätyspolyesterista valmistettuja. Jo olemassa olevien materiaalien uusiokäyttö on hyvä valinta ympäristön kannalta.

kauppa.wwf.fi/harmaa-panda-huppari

Norppa-arpajaisissa kolminkertainen mahdollisuus päävoittoon!

Perinteisissä Norppa-arpajaisissa on tänä vuonna pääpalkintona kolme 10 000 euron arvoista S-ryhmän lahjakorttia. Vaikka pääpotti ei osuisi kohdalle, Helkaman sähköpöyrän tai Finnkinon lippupaketin voitto toisi varmasti piristystä kevääseen. Näiden huippupalkintojen lisäksi arpajaisissa odottaa yli 84 000 muuta voittoa! Mikä parasta, osallistumalla arpajaisiin suojelet saimaannorppaa ja suomalaista luontoa. Jos arvat eivät kolahtaneet postiluukusta, osallistu osoitteessa: wwf.fi/norppa-arpajaiset.

Lahjakummi toivoo tyttärelleen

PUHDASTA LUONTOA

TEKSTI MIIA VOUTILAINEN • KUVA HEIDI VOLOTINEN

Saimaannorppa-kummi Samu Sontag sai kummiuden lahjaksi siskoltaan jouluna 2019. Kummiksi lähdetään usein omasta toiveesta, mutta mitä ajattelee kummiuden lahjaksi saanut?

Avara luonto -ohjelmat lauantai-iltaisina, kesäiset metsäleikit Siuntion mökin ympäristössä ja lapsuudenkoti Bodominjärven kupeessa kiinnittivät **Samu Sontagin** luontoon jo pienenä. Tiivis luontosuhde ei jäänyt huomaamatta Sontagin siskolta, joka neljä vuotta sitten osti veljelleen mieluisan joululahjan, WWF-kummiuden.

”Voisin ihan hyvin olla kummi omasta tahdosta, en näe suurta eroa tavalliseen liittymiseen”, Sontag tuumii.

Sontagista Saimaannorppa-kummius oli siskolta hyvä valinta, sillä saimaannorpat edustavat suomalaista, erittäin harvinaista lajia ja näin ollen symboloivat hänen mielestään myös suomalaisen luonnon arvoa.

Sontag on koettanut opettaa myös tyttärelleen, kohta kaksivuotiaalle **Elenalle** luonnon ihmeitä. Tyttärestä onkin varttumassa luonnonystävä, joka pitää jo nyt paljon eläimistä, erityisesti koirista.

”Katsomme tyttären kanssa luonto-ohjelmia ja tutkimme paljon luonnon ilmiöitä. Korkeasaari on tuttu paikka, samoin useat kotieläinpuistot”, Sontag kertoo.

Hänelle on tärkeää kasvattaa lapsensa siten, että arvostus luontoon pysyy.

”Olisi sääli, jos omalle lapselle ei olisi puhdasta luontoa saatavilla enää tulevaisuudessa.”

Luonnon köyhtyminen on konkretisoitunut Sontagille myös Etelä-Thaimaassa varttuneen puolisonsa **Woranuch Sangsanin**

myötä.

”Hän on kertonut, miten saattoi lapsena nähdä dugongeja (merilehmiä) meressä. Nyt niitä ei enää siellä näe.”

Luonnonsuojelu on Sontagin mielestä muutoinkin enemmän esillä Suomessa kuin Thaimaassa.

”Esimerkiksi roskiksia on enemmän saatavilla, ja näillä käytännön asioilla on paljon merkitystä arjessa.”

Juuri nyt Sontag keskittyisi luonnonsuojelussa erityisesti ilmastonmuutoksen torjumiseen ja päästöjen vähentämiseen.

”Ympäristölainsäädäntöä pitäisi edistää kaikkialla maailmassa. Siksi poliittisella vaikuttamisella ja kansainvälisillä sopimuksilla on suuri merkitys”, hän toteaa. ■

JÄTÄ JÄLKESI MAAILMAAN

Mitä haluaisit nimissäsi tehtävän?

Kun haluat keskustella testamenttilahjoittamisesta luonnonsuojelutyölle, ota yhteyttä tukijapalveluumme puh. 040 192 3112 tai tukija@wwf.fi

Lisätietoja ja esitetilaukset: wwf.fi/testamenti